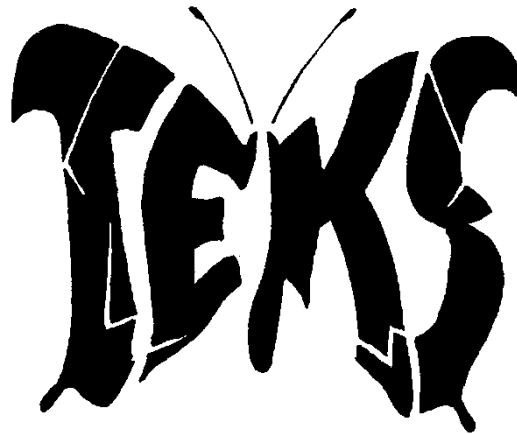

w-album 35

2025

Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura ry
Hyönteiskerho

**Suomen rapakärpäset (Diptera,
Sphaeroceridae): Limosininae 1**

Antti Haarto

w-album

35 (2025)

ISSN 1795-665X

ISSN 1795-6668

ISBN 978-952-5793-58-1 (nid.)

ISBN 978-952-5793-59-8 (PDF)

w-album on hyönteistieteellinen verkkojulkaisuna ilmestyvä lehti, jossa julkaistaan laajahkoja paikallisfaunistisia hyönteisselvityksiä. Lehden pääasiallinen julkaisukieli on suomi. Lehti ilmestyy epäsäännöllisesti sen julkaisualaan sopivien artikkelien tarjonnasta riippuen.

Julkaisija: Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura, Hyönteiskerho
Publisher: Entomological Club of the Zoological and Botanical Society of Turku, Finland

Toimitus/Editors: Veli-Matti Mukkala
Veli-Matti.Mukkala@outlook.com

Antti Haarto
ahaarto@gmail.com

Käsikirjoitukset lähetetään sähköpostitse toimitukseen rtf-muodossa. Ennen julkaisemista käsikirjoitukset läpikäyvät asiantuntijatarkastuksen. Kirjoittajat vastaavat kielentarkastuksesta.

Manuscripts should be submitted to the editors as e-mail attachments in rtf-format. The manuscripts are reviewed by referees before publishing. The author(s) are responsible for the quality of the language.

Julkaisutapa: pdf-muodossa osoitteessa <https://blogit.utu.fi/teks/w-album/>
Publication: in pdf-format at address <https://blogit.utu.fi/teks/w-album/>

Lehden nimi, w-album, pohjautuu hyönteiskerhon logoon, joka on Ari Karhilahden tyylittelemä jalavanopsasiipi (*Satyrium w-album*).

Suomen rapakärpäset (Diptera, Sphaeroceridae): Limosininae 1

Antti Haarto

Zoological Museum, Biodiversity Unit, University of Turku, FI-20014 Turku, Finland; e-mail: ahaarto@gmail.com

Haarto, A. 2025: Suomen rapakärpäset (Diptera, Sphaeroceridae): Limosininae 1. – w-album (35) 2025, 3–37.

Received 1.9.2025, accepted 20.9.2025

Lyhennelmä. Esitetään kuvitetut määrittyskaavat rapakärpästen (Sphaeroceridae) alaheimon Limosininae sukuihin ja aakkosjärjestyksen mukaisesti sukujen *Apteromyia* – *Limosina* lajeihin. Määrittyskaavat ovat sekä suomeksi että englanniksi. Lisäksi kerrotaan lyhyesti alaheimosta Limosininae käsiteltyjen lajien levinneisyyksistä ja elinympäristöistä.

Lesser dung flies (Diptera, Sphaeroceridae) of Finland: Limosininae 1

Abstract. Illustrated identification keys to the genera of the subfamily Limosininae of the lesser dung flies (Sphaeroceridae) and, in alphabetical order, the species of the genera *Apteromyia* – *Limosina* are presented. The identification keys are available in both Finnish and English. Additionally, a brief overview of the distribution and habitats of the species treated within the subfamily Limosininae is given.

1. Johdanto

Suomessa kiinnostus rapakärpästen (Sphaeroceridae) tutkimukseen on ollut melko vähäistä, vaikka heimoon kuuluvat kärpäset on varsin helppo erottaa muista heimoista. Tämä artikkeli jatkaa Suomen rapakärpästen ja lähialueiden lajiston määrittämiseen ja levinneisyyteen keskittyvää sarjaa, josta on jo julkaissut ensimmäiset osat (Haarto 2025a ja 2025b). Pohjois-Euroopassa on ollut tarvetta artikkeleille, joissa olisi määrittyskaavat Pohjois-Euroopan tunnettuihin ja potentiaalsiin rapakärpälajeihin. Näiden julkaisujen tarkoituksena on saada useampia entomologeja kiinnostumaan rapakärpästen määrittämisestä, jolloin heimon lajien levinneisyyksistä ja elintavoista Suomessa saataisiin lisää tietoa.

2. Menetelmät

Tässä artikkelissa rapakärpästen ruumiinosista käytetään suomenkielisiä nimiä tai kansainvälistä terminologiaa, jos ruumiinosille ei ole vakiintuneita suomenkielisiä termejä. Käytetty terminologia on esitelty sarjan ensimmäisessä osassa (Haarto 2025a). Nyt esitetyt määrittyskaavat perustuvat pääasiassa aikaisemmin julkaistuihin määrittyskaavoihin ja lajikuvauxiin, joita on täydennetty kirjoittajan omilla huomioilla. Myös tiedot lajien elintavoista perustuvat kirjallisuuteen, mutta joitakin niistä on täydennetty kirjoittajan havainnoilla elinympäristöistä.

Tiedot lajien levinneisyyksistä Suomessa perustuvat Laji.fi-järjestelmästä vapaasti nähtävillä olevaan dataan (Suomen lajitietokeskus 2025) ja kirjoittajan omiin havaintoihin. Levinneisyyskartoissa (kuvat 28, 41, 42 ja 53) punaiset ympyrät kuvaavat yksittäistä havaintoa,

siniset alueet todettuja esiintymisalueita ja harmaat alueet ovat todennäköisiä esiintymisalueita, joista ei ole tehty määritettyjä havaintoja. In the distribution maps (Figs. 28, 41, 42 and 53), red circles represent single observations, blue areas represent confirmed occurrences and grey areas are probable occurrences for which no specific observations have been made.

Käytetyt valokuvat on otettu Euromex Novex RZ trinokulaarisella mikroskoopilla ja AmScope MU1803 Microscope Digital kameralla. Kerroskuvat on yhdistetty AmScope-kameran omalla ohjelmistolla. Kuvien piirtämisessä käytettiin apuna samaa mikroskoopin ja kameran yhdistelmää.

Määrityskaava alaheimon Limosininae sukuihin (Roháček 1982b, 1983a, 1983b, 1985, Pitkin 1988):

Huom. Kaavoissa tuntomerkinä käytetty keskisäären anteroventraalisukanen ei ole säären kärjessä.

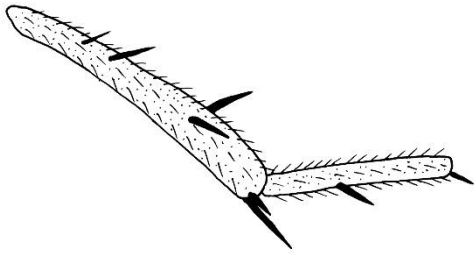
Key to genera of subfamily Limosininae (Roháček 1982b, 1983a, 1983b, 1985, Pitkin 1988):

Note. The anteroventral seta used as a characteristic in formulas is not at the apex of mid tibia.

1a Keskinilkan 1. jaokkeen alla vain yksi selvästi erottuva pitkä sukanen (kuva 1). ... 2 1b Keskinilkan 1. jaokkeen alla vain lyhyitä tai useampia pitkiä sukasia. ... 7 2a Scutellumissa vain 2 paria pitkiä reunasukasia. ... 3 2b Scutellumissa 2 paria pitkiä reunasukasia ja niiden lisäksi ainakin 1 pari lyhyempiä reunasukasia tai -karvoja. ... 6 3a Selkä ja scutellum mustat, scutellum matta ja selkä kiiltävätkö, kevyesti harmaalla pölyttynyt (kuva 2). Posket, naama ja otsan etureuna keltaiset. Koiraalla keskisäären alla ei ole okia eikä anteroventraalisukasta, mutta naaraalla on anteroventraalisukanen. ... <i>Chaetopodella</i> Duda 3b Scutellum ainakin kevyesti harmaalla pölyttynyt eikä erotu selvästi selän väristä. Koiraalla keskisäären alla kaksi riviä lyhyitä okia (kuvat 3A ja 3B). ... 4 4a Selässä poikittaissauman edessä 1 pari pitkiä akrostikaalisukasia (kuva 4). ... <i>Pseudocollinella</i> Duda (osa) 4b Selässä poikittaissauman edessä ei pitkiä akrostikaalisukasia. ... 5	1a Only one distinct long seta below mid basitarsus (Fig. 1). ... 2 1b Only short or multiple long bristles below mid basitarsus. ... 7 2a Only 2 pairs of long scutellar marginal setae. ... 3 2b 2 pairs of long scutellar marginal setae and at least 1 additional pair of shorter marginal setae or hairs. ... 6 3a Scutum and scutellum black, scutellum matt and scutum somewhat shiny, lightly dusted with grey (Fig. 2). Gena, face, and anterior margin of frons yellow. Males without ventral spines or anteroventral seta under mid tibia. Females with anteroventral bristle on mid tibia. ... <i>Chaetopodella</i> Duda 3b Scutellum at least lightly dusted with grey and almost of same color with scutum. Males with two rows of short ventral spines under mid tibia (Figs. 3A and 3B). ... 4 4a Scutum with 1 pair of long acrostichal setae in front of transverse suture (Fig. 4). ... <i>Pseudocollinella</i> Duda (part) 4b Scutum without long acrostichal setae in front of transverse suture. ... 5

3. Alaheimo Limosininae

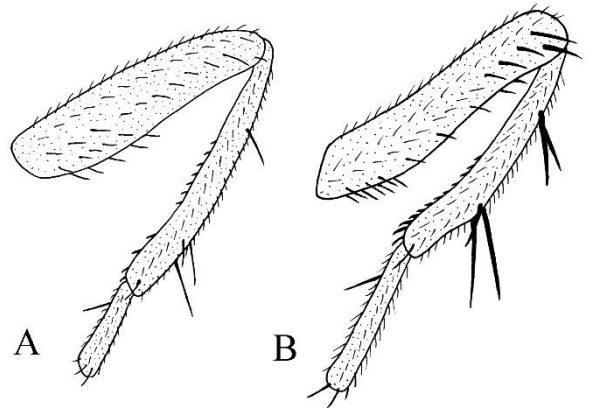
Rapakärpästen alaheimosta Limosininae on Suomesta julkaistu 100 lajia 27 suvusta. Niiden lisäksi Suomen lähialueilta tunnetaan 3 vielä Suomesta löytämätöntä sukua ja 27 lajia. Tässä käsitelty alaheimon Limosininae lajit kuuluvat aakkosjärjestyksessä ensimmäisiin 11 sukuun, *Apteromyia*, *Bifronsina*, *Chaetopodella*, *Coproica*, *Elachisoma*, *Eulimosina*, *Gigalimosina*, *Gonioneura*, *Herniosina*, *Leptocera* ja *Limosina*.

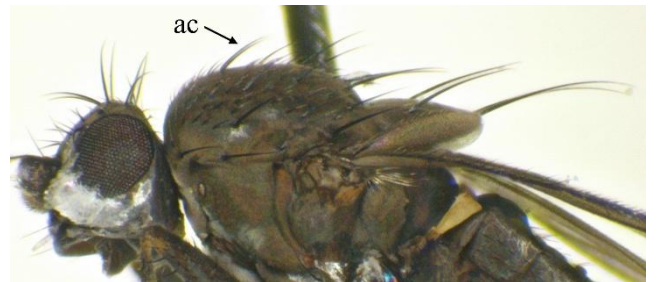
Kuva 1. Keskisääri ja keskinilkan 1. jaoke etupuolelta, *Chaetopodella scutellaris* (Haliday).
Fig. 1. Tibia and 1st tarsomere of mid leg of *Chaetopodella scutellaris* (Haliday) anteriorly.

Kuva 2. Selkä ja scutellum, *Chaetopodella scutellaris* (Haliday).
Fig. 2. Scutum and scutellum of *Chaetopodella scutellaris* (Haliday).

Kuva 3. Keskireisi, keskisääri ja keskinilkan 1. jaoke etupuolelta, A: *Opacifrons coxata* (Stenhammar) ja B: *Pseudocollinella septentrionalis* (Stenhammar).
Fig. 3. Femur, tibia and 1st tarsomere of mid leg of A: *Opacifrons coxata* (Stenhammar) and B: *Pseudocollinella septentrionalis* (Stenhammar) anteriorly.

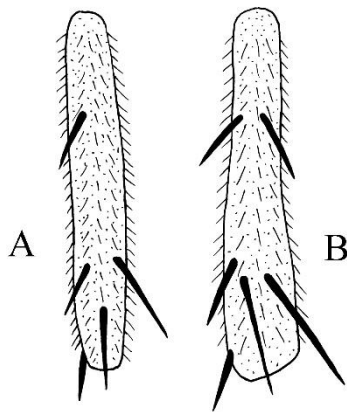
Kuva 4. Selän pitkät akrostikaalisukset, *Pseudocollinella humilis* (Haliday).
Fig. 4. Scutum with long acrostichal setae of *Pseudocollinella humilis* (Haliday).

- 5a** Koiraalla keskisäären tyviosassa vain yksi anterodorsaalisenukanen (kuva 5A). Naaraalla keskisäären alla ei anteroventraalisukasta. ... *Opacifrons* Duda
- 5b** Koiraalla keskisäären tyviosassa yksi anterodorsaalisenukanen ja yksi posterodorsaalisenukanen (kuva 5B). Naaraalla keskisäären alla anteroventraalisukanen. ... *Pseudocollinella* Duda (osa)
- 6a** Etummainen dorsosentraalisukanen taipunut taaksepäin (kuva 6A). Scutellumissa 2 paria reunasukasia ja 2 paria reunakarvoja. ... *Leptocera* Olivier
- 6b** Etummainen dorsosentraalisukanen taipunut osittain kohti selän keskiosaa (kuva 6B). Scutellumissa 2 paria reunasukasia ja 1 tai 2 paria reunakarvoja. ... *Rachispoda* Lioy
- 7a** Scutellumin päällä karvoja tai sukasia (kuvat 7A ja 7B). ... **8**
- 7b** Scutellumin päällä ei karvoja eikä sukasia. ... **9**

- 5a** Males with only one anterodorsal seta on basal part of mid tibia (Fig. 5A). Females without anteroventral seta on mid tibia. ... *Opacifrons* Duda
- 5b** Males with one anterodorsal and one posterodorsal seta on basal part of mid tibia (Fig. 5B). Females with anteroventral seta on mid tibia. ... *Pseudocollinella* Duda (part)
- 6a** Anterior dorsocentral seta bent backward (Fig. 6A). 2 pairs of scutellar marginal setae and 2 pairs of scuteller marginal hairs. ... *Leptocera* Olivier
- 6b** Anterior dorsocentral seta bent partially towards middle of scutum (Fig. 6B). 2 pairs of scutellar marginal bristles and 1 or 2 pairs of scutellar marginal hairs. ... *Rachispoda* Lioy
- 7a** Hairs or setae on scutellum (Figs. 7A and 7B). ... **8**
- 7b** No hairs or setae on scutellum. ... **9**

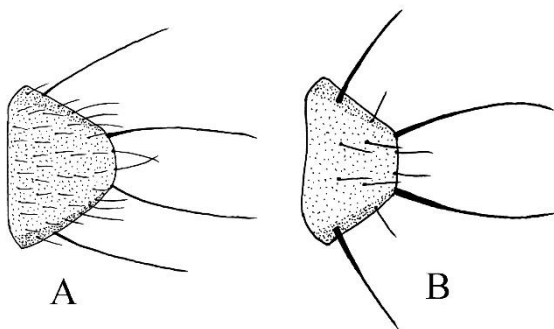
- 8a** Scutellumin päällä runsaasti lyhyitä karvoja (kuva 7A). ... *Coproica* Rondani
- 8b** Scutellumin päällä muutamia karvoja ja 1 pari lyhyitä sukasia (kuva 7B). ... *Philocoprella* Richards
- 9a** Musta pienisilmäinen laji, jonka siivet ovat yleensä surkastuneet. Sterniitti 3 on selvästi suurempi kuin muut sterniitit, lähes yhtä pitkä kuin tergiitit 3 ja 4 yhteensä. Takaruumis on leveä ja sekä tergiitit että sterniitit ovat peittyneet pienillä nystermillä. ... *Puncticorpus* Duda
- 9b** Takaruumiin sterniitit lähes samankokoisia. Tergiitit ja sterniitit eivät ole peittyneet pienillä nystermillä. ... **10**

- 8a** Numerous short hairs on scutellum (Fig. 7A). ... *Coproica* Rondani
- 8b** A few hairs and 1 pair of short setae on scutellum (Fig. 7B). ... *Philocoprella* Richards
- 9a** Black, small-eyed species, usually with reduced wings. Sternum 3 clearly larger than other sterna, almost as long as tergum 3 and 4 combined. The abdomen is wide, and both terga and sterna covered with small tubercles. ... *Puncticorpus* Duda
- 9b** Abdominal sterna almost of same size. Terga and sterna not covered with small tubercles. ... **10**

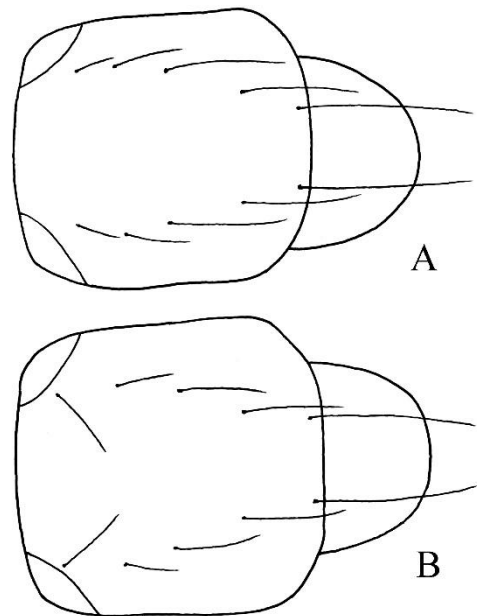
Kuva 5. Keskisääri yläpuolelta, A: *Opacifrons coxata* (Stenhammar) ja B: *Pseudocollinella septentrionalis* (Stenhammar).

Fig. 5. Mid tibia of A: *Opacifrons coxata* (Stenhammar) and B: *Pseudocollinella septentrionalis* (Stenhammar) dorsally.

Kuva 7. Scutellum, A: *Coproica ferruginata* (Stenhammar) ja B: *Philocoprella quadrispina* (Laurence).

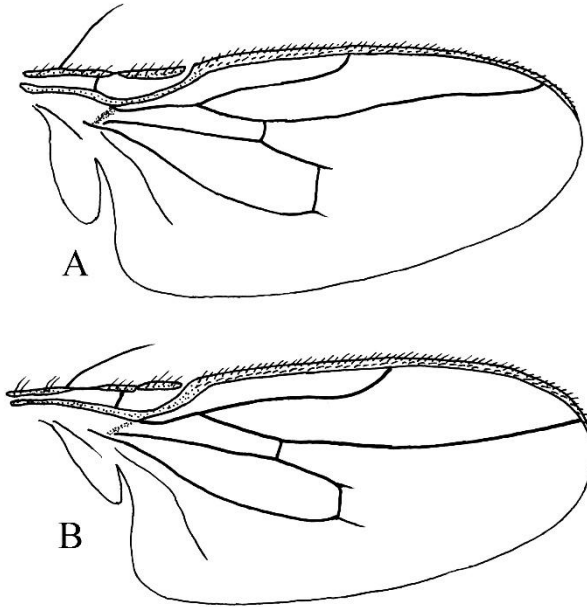
Fig. 7. Scutellum of A: *Coproica ferruginata* (Stenhammar) and B: *Philocoprella quadrispina* (Laurence).

Kuva 6. Selän dorsosentraalisukaset, A: *Leptocera fontinalis* (Fallén) ja B: *Rachispoda lutosa* (Stenhammar).

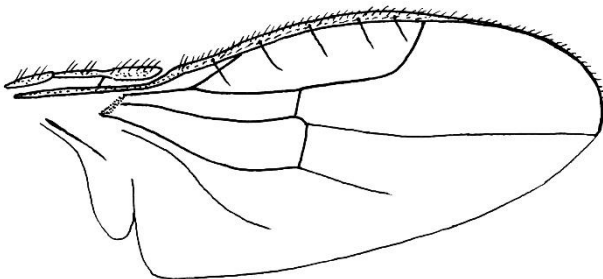
Fig. 6. Dorsocentral setae on scutum of A: *Leptocera fontinalis* (Fallén) and B: *Rachispoda lutosa* (Stenhammar).

- 10a** Costaalisuonen tyvessä 1 pitkä sukanen (kuvat 8A ja 8B). ... **11**
- 10b** Costaalisuonen tyvessä sukaset ja karvat lähes yhtä pitkiä. ... **12**
- 11a** Suonen R4+5 kärkiosa lähes suora ja costaalisuoni ulottuu selvästi suonen R4+5 kärjen ohi (kuva 8A). ... *Gonioneura* Rondani
- 11b** Suonen R4+5 kärkiosa kaartuu loivasti kohti costaalisuonta ja costaalisuoni ulottuu vain hieman suonen R4+5 kärjen ohi (kuva 8B). ... *Rudolfia* Roháček
- 12a** Costaalisuonen päällä, siiven pintaa vastaan kohtisuorassa n. 4 pitkää sukasta (kuva 9). ... *Elachisoma* Rondani
- 12b** Costaalisuonen päällä ei siiven pintaa vastaan kohtisuorassa olevia pitkiä sukasia. ... **13**
- 13a** Keskisäären alla sekä preapikaalisukanen että apikaalisukanen selviä (kuva 10). Suoni R4+5 kaartuu selvästi kohti costaalisuonta ja costaalisuoni ulottuu selvästi, mutta vähän sen kärjen ohi. Naama keltainen. Siivet usein surkastuneet. ... *Pteremis* Rondani
- 13b** Keskisäären alla vain joko preapikaalisukanen tai apikaalisukanen. ... **14**
- 14a** Dorsosentraalisukasia 4–6, joista ainakin etummainen taipunut osittain kohti selän keskiosaa (kuva 11). ... *Thoracochaeta* Duda
- 14b** Dorsosentraalisukasia 1–6, jotka kaikki taipuneet taaksepäin (kuten kuvassa 6A). ... **15**
- 15a** Siivet normaalit, pitkät tai vain vähän surkastuneet. ... **16**
- 15b** Siivet erittäin lyhyet, surkastuneet niin, ettei siipisuonitusta voi käyttää määrittäksessä. ... **35**
- 16a** Costaalisuoni ulottuu selvästi suonen R4+5 kärjen ohi (kuva 12A). ... **17**
- 16b** Costaalisuoni ulottuu vain suonen R4+5 kärkeen asti tai hieman kärjen ohi (kuva 12B). ... **24**
- 17a** Diskaalisarasta lähtee selvät lyhyet suonet M1+2 ja M3+4 (kuva 13A). ... **18**
- 17b** Diskaalisarasta lähtee suoni M1+2, mutta suoni M3+4 puuttuu (kuva 13B). ... **23**
- 18a** Otsassa orbitaalikusukasten ja sisäotsasukasten välissä selvät ulospäin osoittavat lisäotsasukaset (kuva 14A). Pieniä lajeja, pituus 0,7–1,2 mm. ... *Trachyopella* Duda
- 18b** Otsassa orbitaalikusukasten ja sisäotsasukasten välissä ei selviä ulospäin osoittavia lisäotsasukasia (kuva 14B). ... **19**
- 10a** One long seta at base of costal vein (Figs. 8A and 8B). ... **11**
- 10b** Setae and hairs at base of costal vein almost of same length. ... **12**
- 11a** Apical part of vein R4+5 almost straight and costal vein extends clearly beyond apex of vein R4+5 (Fig. 8A). ... *Gonioneura* Rondani
- 11b** Apical part of vein R4+5 curves gently towards costal vein and costal vein extends only slightly beyond apex of vein R4+5 (Fig. 8B). ... *Rudolfia* Roháček
- 12a** On costal vein, perpendicular to wing surface, approximately 4 long setae (Fig. 9). ... *Elachisoma* Rondani
- 12b** On costal vein, no long setae perpendicular to wing surface. ... **13**
- 13a** Both preapical and apical setae distinct under mid tibia (Fig. 10). Vein R4+5 distinctly curved towards costal vein and costal vein extends distinctly, but only slightly beyond its apex. Face yellow. Wings often reduced. ... *Pteremis* Rondani
- 13b** Only either preapical or apical seta under mid tibia. ... **14**
- 14a** Dorsocentral setae 4–6 pairs, of which at least anterior one partially bent towards middle of scutum (Fig. 11). ... *Thoracochaeta* Duda
- 14b** Dorsocentral setae 1–6, all of which bent backwards (as in Fig. 6A). ... **15**
- 15a** Wings normal, long or only slightly reduced. ... **16**
- 15b** Wings very short, reduced so that wing venation cannot be used for identification. ... **35**
- 16a** Costal vein extends distinctly beyond apex of vein R4+5 (Fig. 12A). ... **17**
- 16b** Costal vein extends only to or slightly beyond apex of vein R4+5 (Fig. 12B). ... **24**
- 17a** Distinct short veins M1+2 and M3+4 originate from discal cell (Fig. 13A). ... **18**
- 17b** Vein M1+2 originates from discal cell, but vein M3+4 absent (Fig. 13B). ... **23**
- 18a** Distinct outward-pointing exclinate setae between orbital and interfrontal setae on frons (Fig. 14A). Small species, length 0.7–1.2 mm. ... *Trachyopella* Duda
- 18b** No exclinate setae between orbital and interfrontal setae on frons (Fig. 14B). ... **19**

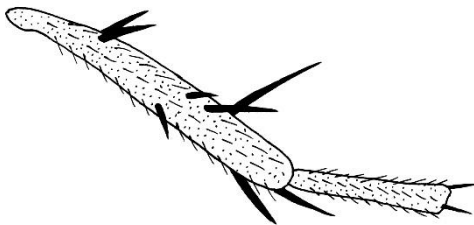

Kuva 8. Siipi, A: *Gonioneura spinipennis* (Haliday) ja B: *Rudolfia rozkosnyi* (Roháček).

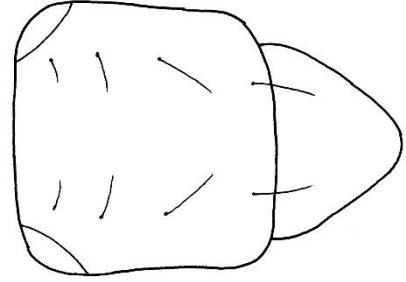
Fig. 8. Wing of A: *Gonioneura spinipennis* (Haliday) and B: *Rudolfia rozkosnyi* (Roháček).

Kuva 9. Siipi, *Elachisoma aterrimum* (Haliday).
Fig. 9. Wing of *Elachisoma aterrimum* (Haliday).

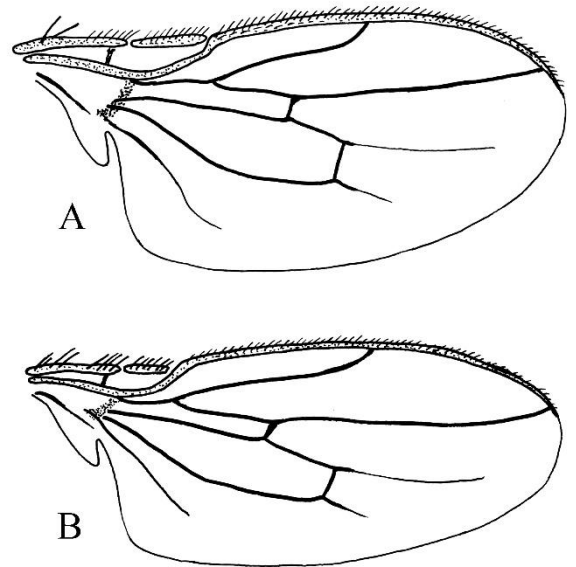

Kuva 10. Keskisääri ja keskinilkan 1. jaoke etupuolelta, *Pteremis fenestralis* (Fallén).
Fig. 10. Tibia and 1st tarsomere of mid leg of *Pteremis fenestralis* (Fallén) anteriorly.

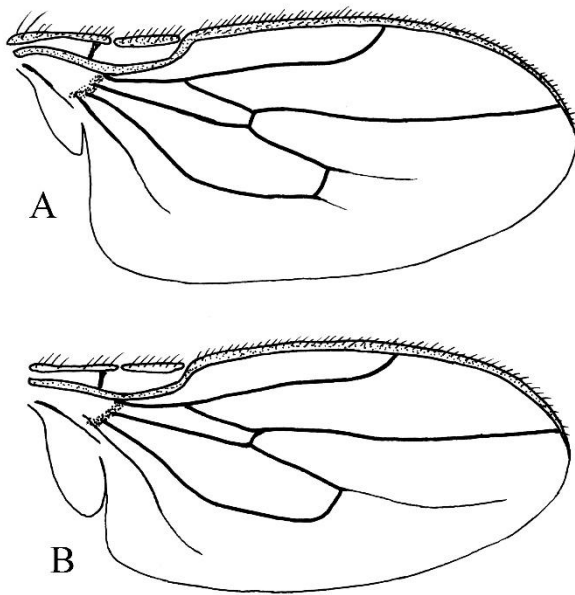
Kuva 11. Selän dorsosentraalisukset, *Thoracochaeta zosteræ* (Haliday).

Fig. 11. Dorsocentral setae on scutum of *Thoracochaeta zosteræ* (Haliday).

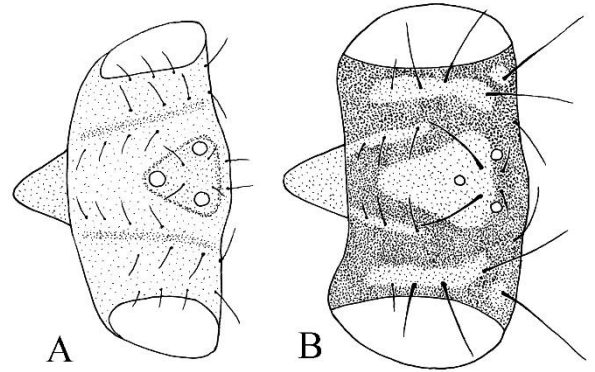
Kuva 12. Siipi, A: *Pullimosina dahli* (Duda) ja B: *Apteromyia claviventris* (Strobl).

Fig. 12. Wing of A: *Pullimosina dahli* (Duda) and B: *Apteromyia claviventris* (Strobl).

Kuva 13. Siipi, A: *Minilimosina fungicola* (Haliday) ja B: *Terrilimosina schmitzi* (Duda).

Fig. 13. Wing of A: *Minilimosina fungicola* (Haliday) and B: *Terrilimosina schmitzi* (Duda).

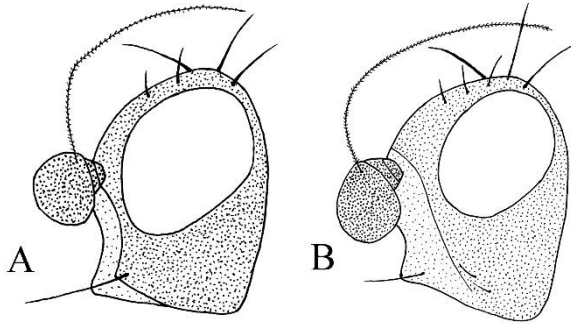

Kuva 14. Otsa, A: *Trachyopella lineafrons* (Spuler) ja B: *Minilimosina parvula* Stenhammar.

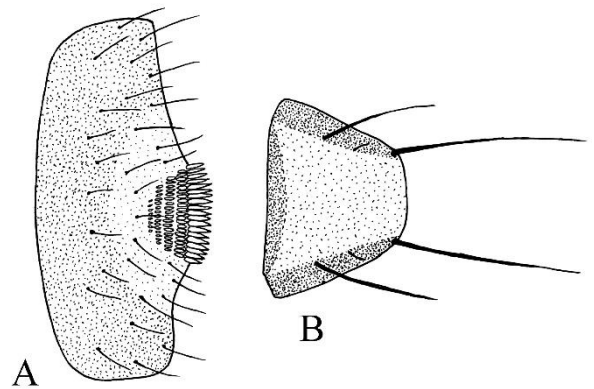
Fig. 14. Frons of A: *Trachyopella lineafrons* (Spuler) and B: *Minilimosina parvula* Stenhammar.

19a Silmän suurin korkeus ainakin 3 kertaa posken pienin korkeus (kuva 15A). ... 20 19b Silmän suurin korkeus korkeintaan 2,5 kertaa posken pienin korkeus (kuva 15B). ... 21 20a Koiraalla joko tergiitti 1+2 vähintään yhtä pitkä kuin tergiittien 3 ja 4 yhteispituus (kuva 16A) tai sterniitin 5 takareunassa tai sen ulokkeessa suomuja, leveitä karvoja. Naaraalla keskisääressä ei anteroventraalisukasta. ... <i>Minilimosina</i> Roháček, 1983 20b Koiraalla tergiitti 1+2 lyhyempi kuin tergiittien 3 ja 4 yhteispituus (kuva 16B). Jos koiraan sterniitin 5 takareunassa suomuja (kuva 17A), niin scutellumin reunasukasten välissä ainakin 1 pari lyhyitä karvoja (kuva 17B). Naaraalla keskisääressä anteroventraalisukanen. ... <i>Pullimosina</i> Roháček 21a Takasäären kärjen päällä sukanen (kuva 18A). Costaalisuonen 2. osuus (R1 – R2+3) selvästi pitempi kuin 3. osuus (R2+3 – R4+5). ... <i>Xenolimosina</i> Roháček 21b Takasäären kärjen päällä ei sukasta (kuva 18B). ... 22	19a Greatest height of eye at least 3 times smallest height of gena (Fig. 15A). ... 20 19b Greatest height of eye at most 2.5 times smallest height of gena (Fig. 15B). ... 21 20a Male either tergum 1+2 at least as long as combined length of tergum 3 and 4 (Fig. 16A) or sternum 5 with scales, broad hairs, on posterior margin or on its projection. Female without anteroventral seta on mid tibia. ... <i>Minilimosina</i> Roháček, 1983 20b Male tergum 1+2 shorter than combined length of tergum 3 and 4 (Fig. 16B). If male with scales on posterior margin of sternum 5 (Fig. 17A), then at least 1 pair of short hairs between the scutellar marginal bristles (Fig. 17B). Female with an anteroventral seta on mid tibia. ... <i>Pullimosina</i> Roháček 21a Dorsal seta on apical part of hind tibia (Fig. 18A). 2nd section of costal vein (R1 – R2+3) distinctly longer than 3rd section (R2+3 – R4+5). ... <i>Xenolimosina</i> Roháček 21b No dorsal seta on hind tibia (Fig. 18B). ... 22

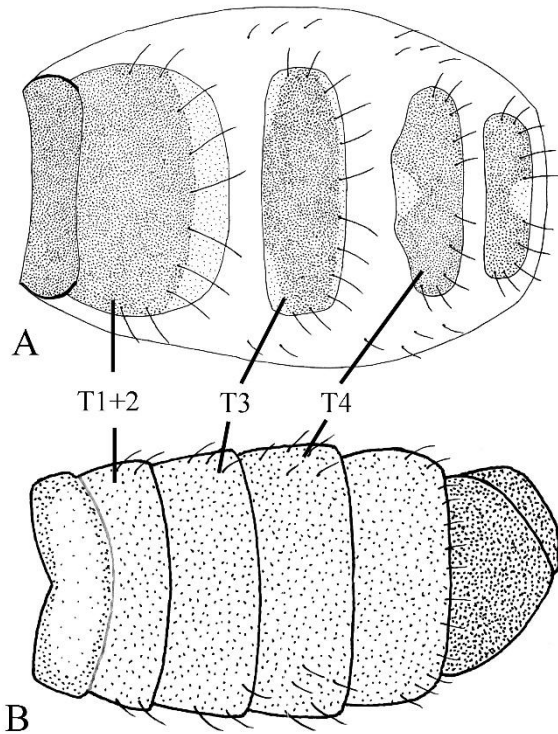
- 22a** Suoni R4+5 keskipoikkisuonen jälkeen kaartuu loivasti, mutta selvästi, kohti costaalisuonta etureunaa (kuva 19A). Takasäären kärjen alla usein kaareva sukanen (kuva 18B).... *Opalimosina* Roháček (osa)
- 22b** Suoni R4+5 keskipoikkisuonen jälkeen lähes suora (kuva 19B). ... *Telomerina* Roháček
- 23a** Silmän suurin korkeus ainakin 3 kertaa posken pienin korkeus ja keskisääressä ei anteroventraalisukasta. Aristan karvat yleensä lyhyitä. ... *Minilimosina* Roháček
- 23b** Silmän suurin korkeus korkeintaan 2 kertaa posken pienin korkeus. Mutta jos silmän suurin korkeus ainakin 3 kertaa posken pienin korkeus, niin keskisääressä anteroventraalisukanen. Aristan karvat pitkiä. ... *Terrilimosina* Roháček
- 24a** Costaalisuonen 2. osan pituus noin 2 kertaa 3. osan pituus (kuva 20). Naama keltainen. Suuri laji, pituus 2,7–3,5 mm. ... *Gigalimosina* Roháček
- 24b** Costaalisuonen 2. osan pituus enintään 1,5 kertaa 3. osan pituus, yleensä lähes saman pituiset. ... **25**
- 25a** Takasäären päällä ainakin 2, mutta yleensä 3 selvää sukasta (kuva 21A). ... *Limosina*
- 25b** Macquart Takasäären kärjen päällä enintään yksi sukanen (kuva 21B), joka kuitenkin yleensä puuttuu. ... **26**
- 26a** Costaalisuonen 1. osan karvat yleensä pitkiä ja harvassa (kuva 22A). Selän poikittaissauman takana 3 paria selviä dorsosentraalisukasia ja edessä yleensä ainakin yksi lyhyempi dorsosentraalisukanen. Koiraalla keskisäären kärjen alapuolella kaksi riviä okia (kuten kuvassa 3). ... *Phthitia* Enderlein
- 26b** Costaalisuonen 1. osan karvat lyhyitä ja tiheässä (kuva 22B). Selässä poikittaissauman takana vain 1–2 paria selviä dorsosentraalisukasia. Jos 3 paria dorsosentraalisukasia, niin niistä vain takimmainen pitkä ja tuntosarven jaokkeet 1–2 kellertäviä. ... **27**
- 27a**
- 27b** Keskisääressä ei anteroventraalisukasta. → **28**
Keskisääressä selvä anteroventraalisukanen. → **31**
- 28a** Pää pääosin keltainen, vain pistesilmien kolmio ja occiput ruskeat (kuva 23A). ... *Eulimosina* Roháček
- 28b** Pää pääosin tumma, otsan etuosan keltaisen alueen laajuus ja muoto vaihtelee. ... **29**
- 29a** Otsassa on M-muotoinen musta kuvio (kuva 23B), jonka edessä oleva alue voi olla musta tai punainen. ... *Paralimosina* Papp
- 29b** Otsassa ei ole M-muotoista mustaa kuviota. ... **30**
- 22a** Vein R4+5 curves gently, but distinctly, towards costal vein after crossvein (Fig. 19A). Often hind tibia ventrally with a curved seta at apex (Fig. 18B). ... *Opalimosina* Roháček (part)
- 22b** Vein R4+5 almost straight after crossvein (Fig. 19B). ... *Telomerina* Roháček
- 23a** Greatest height of eye at least 3 times smallest height of gena and mid tibia without anteroventral seta. Arista usually with short hairs. ... *Minilimosina* Roháček
- 23b** Greatest height of eye at most 2 times smallest height of gena. But if greatest height of eye at least 3 times smallest height of gena, then mid tibia with anteroventral seta. Arista with long hairs. ... *Terrilimosina* Roháček
- 24a** Length of 2nd section of costal vein about 2 times length of 3rd section (Fig. 20). Face yellow. Large species, length 2.7–3.5 mm. ... *Gigalimosina* Roháček
- 24b** Length of 2nd section of costal vein at most 1.5 times length of 3rd section, usually almost the same length. ... **25**
- 25a** At least 2, but usually 3 distinct dorsal setae on hind tibia (Fig. 21A). ... *Limosina* Macquart
- 25b** No dorsal seta or occasionally at most 1 seta on hind tibia (Fig. 21B). ... **26**
- 26a** Usually long and sparse hairs on 1st section of costal vein (Fig. 22A). Scutum with 3 pairs of distinct dorsocentral setae posterior to transverse suture and usually at least one shorter dorsocentral seta anterior to it. Mid tibia of male ventrally with two rows of spines (as in Fig. 3). ... *Phthitia* Enderlein
- 26b** Short and dense hairs on 1st section of costal vein (Fig. 22B). Scutum with only 1–2 pairs of distinct dorsocentral setae posterior to transverse suture. If 3 pairs of dorsocentral setae, then only the posterior one long and antenna with yellowish segments 1–2. ... **27**
- 27a** No anteroventral seta on mid tibia. → **28**
- 27b** Distinct anteroventral seta on mid tibia. → **31**
- 28a** Head mostly yellow, only ocellar triangle and occiput brown (Fig. 23A). ... *Eulimosina* Roháček
- 28b** Head mostly dark, the extent and shape of the yellow area on anterior part of frons varies. ... **29**
- 29a** Frons with M-shaped black pattern (Fig. 23B), the area in front of which can be black or red. ... *Paralimosina* Papp
- 29b** Frons without M-shaped black pattern. ... **30**

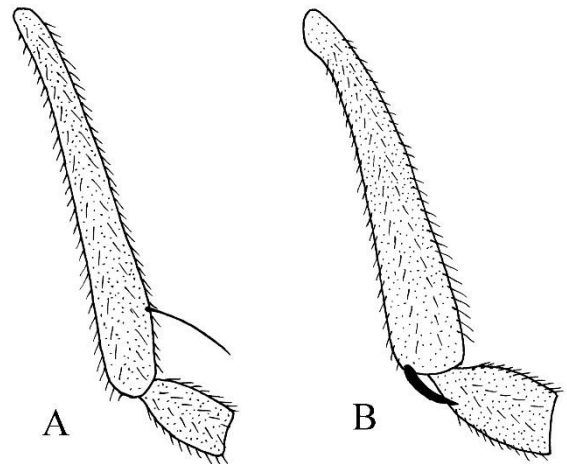
Kuva 15. Pää, A: *Pullimosina heteroneura* (Haliday) ja B: *Telomerina eburnea* Roháček.
Fig. 15. Head of A: *Pullimosina heteroneura* (Haliday) and B: *Telomerina eburnea* Roháček.

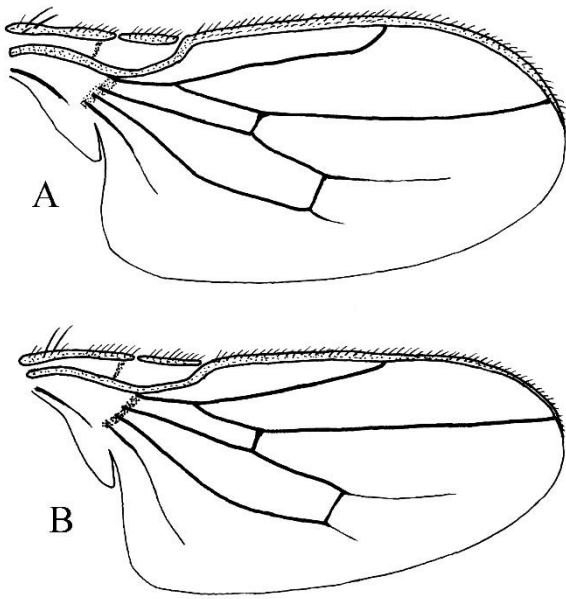
Kuva 17. *Pullimosina dahli* (Duda), A: koiraan sterniitti 5 ja B: scutellum.
Fig. 17. A: Male sternum 5 and B: scutellum of *Pullimosina dahli* (Duda).

Kuva 16. Tergitit 1-5, A: *Minilimosina faecesamans* Haarto ja *Pullimosina heteroneura* (Haliday).
Fig. 16. Terga 1-5 of A: *Minilimosina faecesamans* Haarto and *Pullimosina heteroneura* (Haliday).

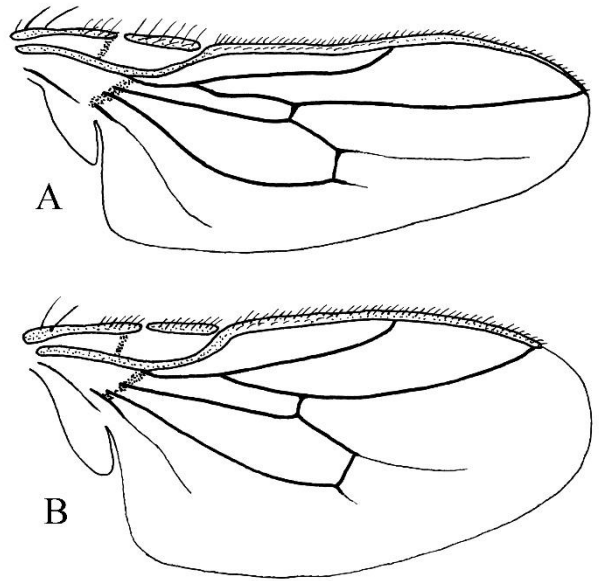

Kuva 18. Takasääri ja takanilkan 1. jaoke etupuolelta, A: *Xenolimosina setaria* (Villeneuve) ja *Opalimosina calcarifera* (Roháček).
Fig. 18. Tibia and 1st tarsomere of hind leg of A: *Xenolimosina setaria* (Villeneuve) and *Opalimosina calcarifera* (Roháček) anteriorly.

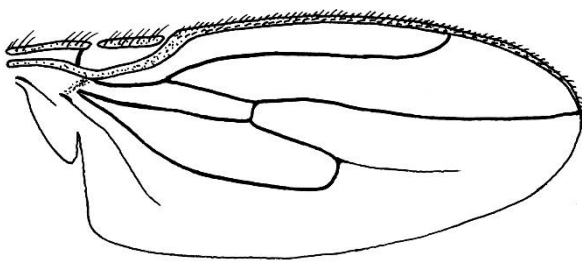
Kuva 19. Siipi, A: *Opalimosina mirabilis* (Collin) ja B: *Telomerina eburnea* Roháček.

Fig. 19. Wing of A: *Opalimosina mirabilis* (Collin) and B: *Telomerina eburnea* Roháček.

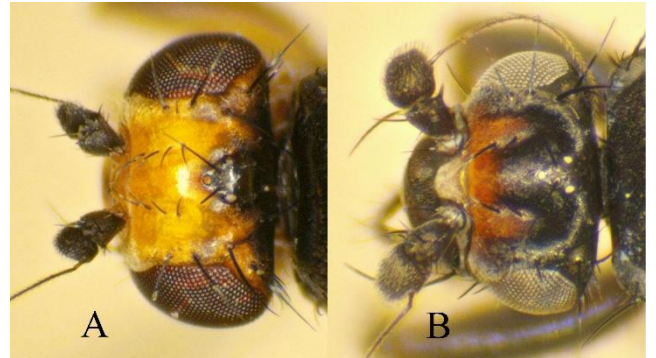
Kuva 22. Siipi, A: *Phthitia empirica* (Hutton) ja B: *Spinilimosina brevicostata* (Duda).

Fig. 22. Wing of A: *Phthitia empirica* (Hutton) and B: *Spinilimosina brevicostata* (Duda).

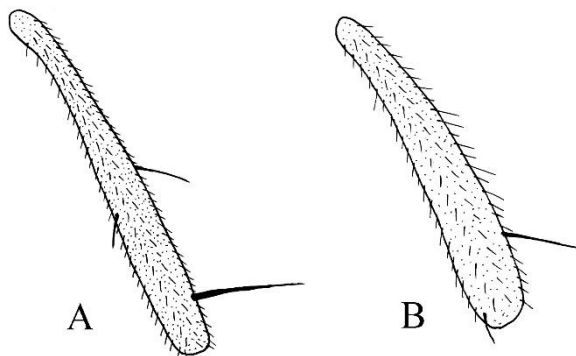
Kuva 20. Siipi, *Gigalimosina flaviceps* (Zetterstedt).

Fig. 20. Wing of *Gigalimosina flaviceps* (Zetterstedt).

Kuva 23. Otsa, A: *Eulimosina ochripes* (Meigen) ja B: *Paralimosina kaszabi* Papp.

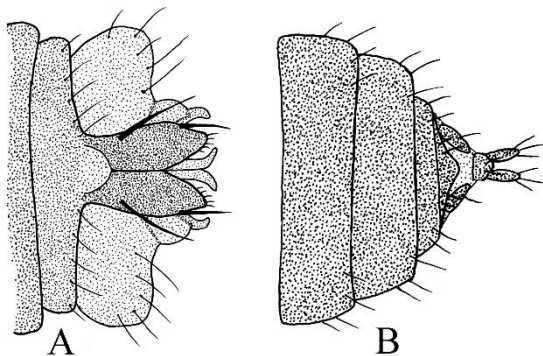
Fig. 23. Frons of A: *Eulimosina ochripes* (Meigen) and B: *Paralimosina kaszabi* Papp.

Kuva 21. Takasääri etupuolelta, A: *Limosina silvatica* (Meigen) ja B: *Phthitia empirica* (Hutton).

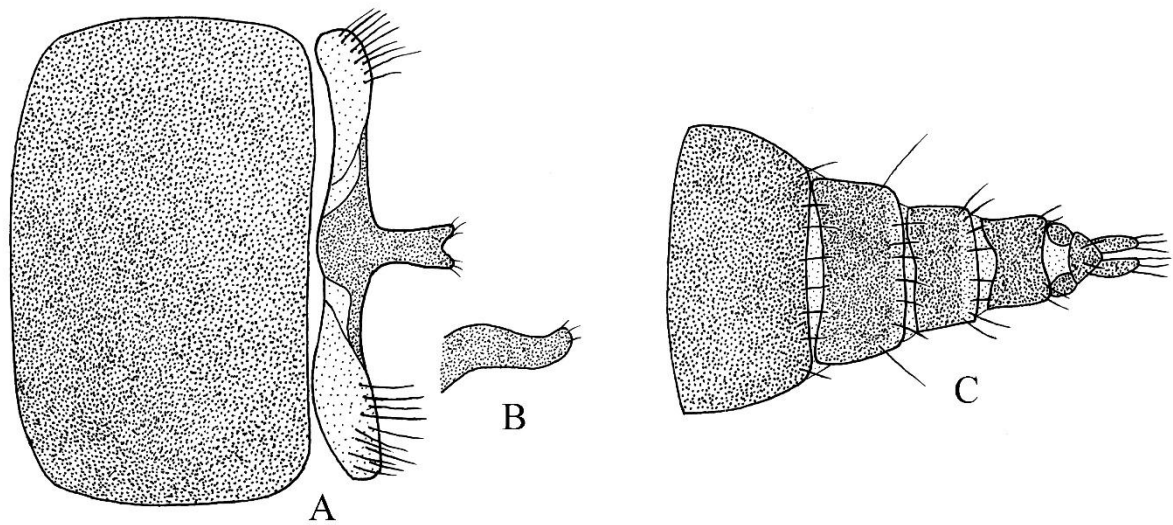
Fig. 21. Hind tibia of A: *Limosina silvatica* (Meigen) and B: *Phthitia empirica* (Hutton) anteriorly.

- 30a** Otsa kokonaan musta. Väristimen nuppi tumma. Koiraalla sterniitit 4 ja 5 yleensä päällekkäin ja niissä voimakas uloke (kuva 24A). Naaraan takaruumis lyhyt, tylppäkärkinen (kuva 24B). ... *Apteromyia* Vimmer
- 30b** Otsa tumman ruskea ja otsan etureuna kellertävä. Väristimen nuppi tumma. Koiraalla sterniitin 4 takareuna suora ja sterniitissä 5 kapea uloke (kuvat 25A ja 25B). Naaraan takaruumis pitkä ja kapea (kuva 25C). ... *Herniosina* Roháček
- 31a** Suoni R4+5 keskipoikkisuonen jälkeen kaartuu voimakkaasti kohti siiven etureunaa ja yhtyy costalisuoneen kaukana siiven kärjestä (kuva 22B). ... *Spinilimosina* Roháček
- 31b** Suoni R4+5 yhtyy costalisuoneen lähellä siiven kärkeä tai siipi surkastunut. ... **32**
- 32a** Silmän suurin korkeus korkeintaan 2 kertaa posken pienin korkeus. ... **33**
- 32b** Silmän suurin korkeus ainakin 2,5 kertaa posken pienin korkeus. Suoni R4+5 keskipoikkisuonen jälkeen lähes suora ja yhtyy costalisuoneen lähellä siiven kärkeä. ... **34**
- 33a** Silmän korkeus ainakin 1,5 kertaa posken korkeus. Suoni R4+5 keskipoikkisuonen jälkeen kaartuu loivasti, mutta selvästi, kohti costalisuontä. Jalat normaalit, mutta takasäären kärjen alla usein kaareva sukanen. ... *Opalimosina* Roháček (osa)
- 33b** Silmän korkeus pienempi kuin posken korkeus. Suoni R4+5 keskipoikkisuonen jälkeen lähes suora. Jalat erittäin pitkät ja ohuet. ... *Spelobia* Spuler (osa)
- 34a** Selässä 3 dorsocentraalisukasta, joista 2 etummaista lyhyitä. Naama, otsan etuosa ja tuntosarven jaokkeet 1–2 kellertäviä. ... *Bifronsina* Roháček
- 34b** Selässä 2 dorsocentraalisukasta, joista etummainen yleensä lyhyt. Tuntosarvet tummat. ... *Spelobia* Spuler (osa)
- 30a** Frons entirely black. Haltere with dark knob. In males, sternum 4 and 5 usually overlapping and both with a strong projection (Fig. 24A). Females with short, blunt-tipped abdomen (Fig. 24B). ... *Apteromyia* Vimmer
- 30b** Frons dark brown, but with yellowish anterior margin. Haltere with dark knob. In males, posterior margin of sternum 4 straight and sternum 5 with a narrow projection (Figs. 25A and 25B). Females with long and narrow abdomen (Fig. 25C). ... *Herniosina* Roháček
- 31a** Vein R4+5 strongly curves towards costal vein after crossvein and joins costal vein far from wing apex (Fig. 22B). ... *Spinilimosina* Roháček
- 31b** Vein R4+5 joins the costal vein near wing apex or wing reduced. ... **32**
- 32a** Greatest height of eye at most 2 times smallest height of gena. ... **33**
- 32b** Greatest height of eye at least 2.5 times smallest height of gena. Vein R4+5 almost straight after crossvein and joins costal vein near wing apex. ... **34**
- 33a** Height of eye at least 1.5 times height of gena. Vein R4+5 curves gently, but distinctly, towards costal vein after crossvein. Legs normal, but often hind tibia ventrally with a curved seta at apex. ... *Opalimosina* Roháček (part)
- 33b** Height of eye smaller than height of gena. Vein R4+5 almost straight after crossvein. Legs very long and thin. ... *Spelobia* Spuler (part)
- 34a** Scutum with 3 dorsocentral setae, of which 2 anterior ones short. Face, anterior part of frons, and antennal segments 1–2 yellowish. ... *Bifronsina* Roháček
- 34b** Scutum with 2 dorsocentral setae, of which anterior one usually short. Antennae dark. ... *Spelobia* Spuler (part)

Kuva 24. *Apteromyia claviventris* (Strobl), A: koiraan sterniitit 4 ja 5 yhdessä ja B: naaraan takaruumiin kärki yläpuolelta.

Fig. 24. *Apteromyia claviventris* (Strobl), A: male sternite 4 and 5 together and B: female apex of abdomen dorsally.

Kuva 25. *Herniosina bequaerti* (Villeneuve), A: koiraan sterniitit 4 ja 5, B: koiraan sterniitin 5 uloke sivulta ja C: naaraan takaruumiin kärki yläpuolelta.

Fig. 25. *Herniosina bequaerti* (Villeneuve), A: male sterna 4 and 5, B: appendage of male sternum 5 laterally and C: female apex of abdomen dorsally.

- 35a** Musta pienisilmäinen laji. Sterniitti 3 on selvästi suurempi kuin muut sterniitit, lähes yhtä pitkä kuin tergiitit 3 ja 4 yhteensä. Takaruumis on leveä ja sekä tergiitit että sterniitit ovat peittyneet pienillä nystermillä. ... *Puncticorpus cribratum* (Villeneuve)
- 35b** Takaruumiin sterniitit lähes samankokoisia. Tergiitit ja sterniitit eivät ole peittyneet pienillä nystermillä. ... **36**
- 36a** Keskisäären alla sekä preapikaalisukanen että apikaalisukanen selviä (kuva 10). Naama keltainen. ... *Pteremis fenestralis* (Fallén)
- 36b** Keskisäären alla joko preapikaalisukanen tai apikaalisukanen. ... **37**
- 37a** Naama keltainen. Silmän korkeus ainakin 3 kertaa posken korkeus. ... *Pullimosina meijerei* (Duda)
- 37b** Naama ruskea. Silmän korkeus pienempi kuin posken korkeus. ... *Spelobia pseudonivalis* (Dahl)

- 35a** Black, small-eyed species. Sternum 3 clearly larger than other sterna, almost as long as tergum 3 and 4 combined. The abdomen wide, and both terga and sterna covered with small tubercles. ... *Puncticorpus cribratum* (Villeneuve)
- 35b** Abdominal sterna almost of same size. Terga and sterna not covered with small tubercles. ... **36**
- 36a** Both preapical and apical setae distinct under mid tibia (Fig. 10). Face yellow. ... *Pteremis fenestralis* (Fallén)
- 36b** Only either a preapical or apical seta under mid tibia. ... **37**
- 37a** Face yellow. Height of eye at least 3 times height of gena. ... *Pullimosina meijerei* (Duda)
- 37b** Face brown. Height of eye smaller than height of gena. ... *Spelobia pseudonivalis* (Dahl)

3.1. *Apteromyia* Vimmer, 1929

Sukuun *Apteromyia* on kuvattu vain kaksi lajia, joista toinen on nearktinen. Toinen lajeista on holarktinen ja esiintyy Euroopassa ja myös Suomessa. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

Apteromyia claviventris (Strobl, 1909)

Kuvat / Figs. 12B, 24A, 24B, 28A

Otsa on musta, kiiltävä, mutta harmaalla pölyttynyt otsakolmion ja orbitaalien välistä. Naama ja leuka ovat mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 3–4 paria. Tuntosarvet ovat mustat. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja

harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8–10 riviä. Akrostikaalisukaset ovat kaikki lyhyitä. Dorsosentraalisukasia on 2 paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristimen varsi on oranssi ja nuppi musta. Siivet ovat ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus ja 3. osuus ovat lähes yhtä pitkät. Costaalisuoni ulottuu radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuoneessa R4+5 on loivia kaarteita. Diskaalisaran kärjestä lähtee mediaalisuoni M1+2 ja lyhyt mediaalisuoni M3+4. Takaruumis on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt. Koiraalla on sterniiteissä 4 ja 5 voimakas uloke. Naaraan takaruumis on lyhyt ja tylppäkärkinen. Jalat ovat pääosin mustat tai tumman ruskeat. Koiraalla keskisäären päällä on 2 anterodorsaalisukasta, 1 dorsaali- ja 1 postero-dorsaalisukanen. Naaraalla on lisäksi keskisäären alla apikaalisukanen. Koiraalla on keskireiden tyven alla sukasrivi. (Roháček 1982b, Roháček 1983a)

Lajia esiintyy varjoisissa kosteissa habitaateissa. Lajia tavataan useimmin varjoisista metsistä, luolista ja kellareista, mutta elää myös muurahaisten ja pienten nisäkkäiden pesissä. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Suomessa lajia on havaittu yleisenä myös erilaisilla avomaabiotoopeilla, kuten teiden varsilla, sekä komposteissa. Yleinen laji, joka esiintyy Suomessa etelärannikolta pohjoiseen tunturipaljakalle (kuva 28A).

3.2. *Bifronsina* Roháček, 1983

Suku *Bifronsina* oli aikaisemmin suvun *Spelobia* alasuku. Sukuun *Bifronsina* on kuvattu viisi lajia, joista kaksi esiintyy Afrikassa ja kaksi Aasiassa. Yksi lajeista on levinnyt lähes kaikkialle Antarktista lukuun ottamatta ja tunnetaan myös Euroopasta ja Suomesta. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

Bifronsina bifrons (Stenhammar, 1855)

Kuvat / Figs. 26A, 26B, 26C, 28B

Otsan etuosa on keltainen ja takaosa ruskea. Naama ja leuka ovat keltaiset. Sisäotsasukasia on

4 paria. Tuntosarvien tyvijaokkeet ovat keltaiset ja 3. jaoke ruskea. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat tumman ruskeat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 6–8 riviä. Akrostikaalisukaset ovat kaikki lyhyitä. Dorsosentraalisukasia on 3 paria, joista 2 etummaista ovat lyhyitä. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Kylki on ruskea ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on keltainen. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi lyhyempi kuin 3. osuus. Costaalisuoni ulottuu Radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuoni R4+5 on lähes suora. Diskaalisaran kärjestä lähtee sekä mediaalisuoni M1+2 että lyhyt mediaalisuoni M3+4. Takaruumis on tumman ruskea ja harmaalla pölyttynyt. Koiraan genitaaleissa on neliömäinen surstyli, jossa on tylppä vahva sukanen (kuva 26A), ja sterniitin 5 takareunassa rivi lyhyitä suomuja (kuva 26B). Naaraalla on sterniitin 8 takareunan keskiosa kolmiomaisesti pidentynyt (kuva 26C). Jalat ovat pääosin keltaiset. Keskisäären päällä 3 antero-dorsaalisukasta, 1 dorsaalisukanen ja 1 postero-dorsaalisukanen. Keskisäären alla on antero-ventraalisukanen ja apikaalisukanen. (Roháček 1983a, Roháček 1985)

Laji elää eläinten, kuten hevosen ja sian, ulosteilla. Lajia on kuitenkin tavattu myös mätänevillä heinillä ja komposteista. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Suomessa lajista on tehty havaintoja etelärannikolta pohjoiseen lähes Oulun korkeudelle (kuva 28B).

3.3. *Chaetopodella* Duda, 1920

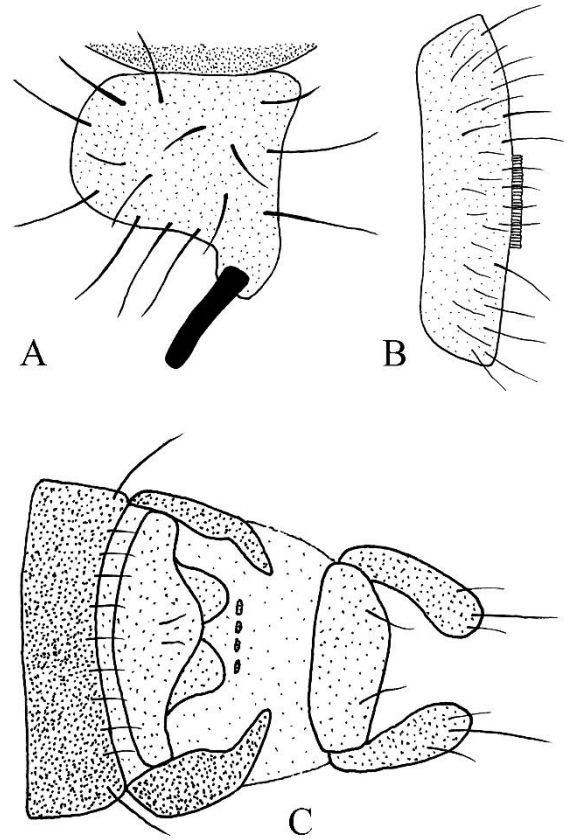
Suvusta *Chaetopodella* tunnetaan 16 lajia, jotka esiintyvät pääasiassa trooppisilla alueilla. Yksi lajeista esiintyy Tyynenmeren saarilla, yksi Etelä-Amerikassa, neljä orientaalisessa Aasiassa ja yhdeksän Afrikassa. Lisäksi yhtä lajia tavataan laajalti palearktisella alueella ja myös Suomessa. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

***Chaetopodella scutellaris* (Haliday, 1836)**

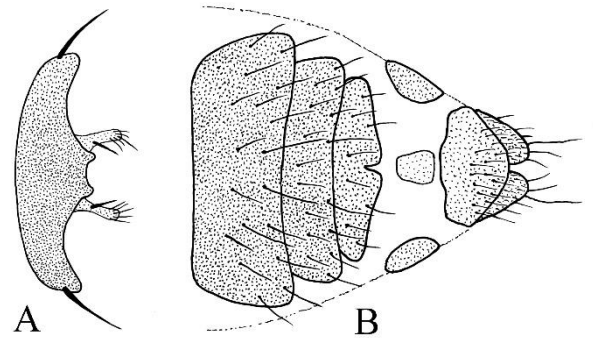
Kuvat / Figs. 1, 2, 27A, 27B, 28C

Otsan etuosa on keltainen ja takaosa musta, kiiltävä. Naama ja leuka ovat keltaiset. Sisäotsasukasia on 2–4 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvet ovat mustat. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt, kiiltävätkö. Scutellum on samettisen mustalla pölyttynyt. Akrostikaalisukasia on 6–8 riviä. ja ne ovat kaikki lyhyitä. Dorsosentraalisukasia on 4(1+3) paria, joista etummainen on lyhyt ja erottuu heikosti. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta. Väristin on keltainen. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus on pitempi kuin 3. osuus. Costaalisuoni ulottuu radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuoni R4+5 on loivasti kaartuva. Diskaalisanan kärjestä lähtee mediaalisuoni M1+2 ja lyhyt mediaalisuoni M3+4. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla on sterniitissä 5 keskellä lyhyt kaksiahaarainen uloke ja sen reunoilla pitemmät karvaiset ulokkeet (kuva 27A). Naaraalla on poikkeuksellisesti myös heikosti erottuva sterniitti 9 (kuva 27B). Jalat ovat pääosin keltaiset, mutta osittain ruskehtavat. Koiraalla keskisäären päällä on 4 antero- ja 2 posterodorsalisukasta ja alla apikaalisukanen. Naaraalla keskisäären päällä on 5 antero- ja 3 posterodorsalisukasta. Naaraalla keskisäären alla on anteroventraalisukanen ja apikaalisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1983a, Roháček 1985)

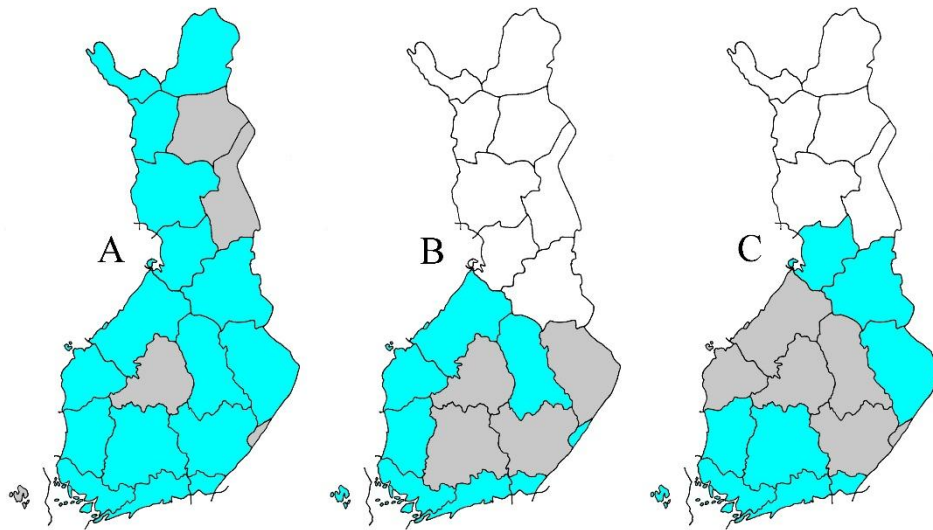
Laji elää eläinten, kuten hevosen, lehmän, lampaan ja kauriin, ulosteilla. Lajia on kuitenkin tavattu myös raadoilta ja komposteista. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Laji esiintyy Lappia lukuun ottamatta koko Suomessa (kuva 28C).

26. *Bifronsina bifrons* (Stenhammar), A: surstyli, B: koiraan sterniitti 5 ja C: naaraan takaruumiin kärki alapuolelta.
Fig. 26. *Bifronsina bifrons* (Stenhammar), A: surstylus, B: male sternum 5 and C: female apex of abdomen ventrally.

Kuva 27. *Chaetopodella scutellaris* (Haliday), A: koiraan sterniitti 5 ja B: naaraan takaruumiin kärki alapuolelta.
Fig. 27. *Chaetopodella scutellaris* (Haliday), A: male sternum 5 and B: female apex of abdomen ventrally.

Kuva 28. Lajien levinneisyyskartat. A: *Apteromyia claviventris* (Strobl), B: *Bifronsina bifrons* (Stenhammar) ja C: *Chaetopodella scutellaris* (Haliday).

Fig. 28. Distribution maps of A: *Apteromyia claviventris* (Strobl), B: *Bifronsina bifrons* (Stenhammar) and C: *Chaetopodella scutellaris* (Haliday).

3.4. *Coproica* Rondani, 1861

Suvusta *Coproica* on kuvattu 37 lajia, joista 11 lajia on tavattu Euroopasta ja 7 Suomesta. Suvun

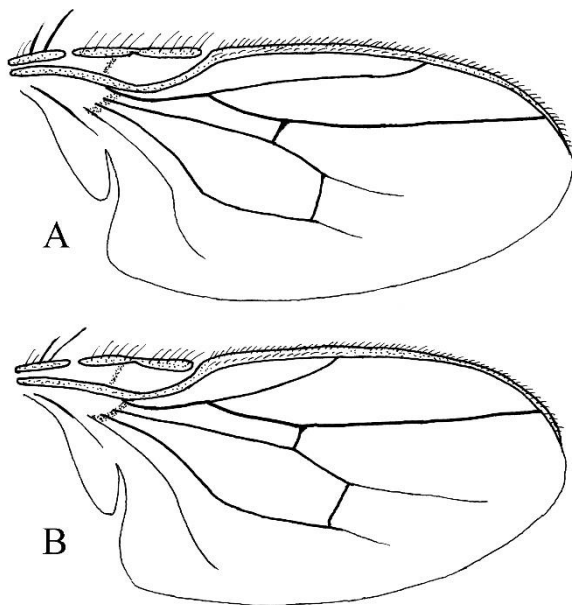
lajeja on löydetty tropiikista arktiselle paljakalle ja Antarktista lukuun ottamatta kaikilta maantieteellisiltä alueilta ja siten myös Tyynenmeren saarilta. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

Määrittyskaava suvun *Coproica* lajeihin (Papp 2008, Bergeron et al. 2015):

Key to species of the genus *Coproica* (Papp 2008, Bergeron et al. 2015):

1a Costaalisuonen 2. osuus (R1 – R2+3) pitempi kuin 3. osuus (R2+3 – R4+5) (kuva 29A). Keskisääressä 3 antero- ja posterodorsalisukaspia (kuva 30A). ... 2 1b Costaalisuonen 2. osuus korkeintaan 3. osuuden pituinen (kuva 29B). ... 5	1a 2nd section of costal vein (R1 – R2+3) longer than 3rd section (R2+3 – R4+5) (Fig. 29A). On mid tibia, 3 antero- and posterodorsal pairs of setae (Fig. 30A). ... 2 1b 2nd section of costal vein at most as long as 3rd section (Fig. 29B). ... 5
2a Kummassakin kyljessä 3 katepisternaalisukasta (kuva 31A). ... <i>Coproica ferruginata</i> (Stenhammar) 2b Kummassakin kyljessä vain 2 katepisternaalisukasta (kuvat 31B, 31C ja 31D). ... 3	2a 3 katepisternal setae on each pleurum (Fig. 31A). ... <i>Coproica ferruginata</i> (Stenhammar) 2b Only 2 katepisternal setae on each pleurum (Figs. 31B, 31C and 31D). ... 3
3a Katepisternaalisukaset selvästi lyhyempiä kuin puolet anepisternumin korkeudesta (kuva 31B). Koiraalla siiven takareunassa pitkiä karvoja ja diskaalisarassa terävä kärki (kuva 32A). Naaraalla siiven takareunassa ei pitkiä karvoja ja diskaalisarassa tylppä kärki (kuva 32B). ... <i>Coproica acutangula</i> (Zetterstedt) 3b Takimmaisen katepisternaalisukasen pituus ainakin puolet anepisternumin korkeudesta (kuvat 31C ja 31D). ... 4	3a Katepisternal setae clearly shorter than half height of anepisternum (Fig. 31B). Male with long hairs on posterior margin of wing and with sharp apex in discal cell (Fig. 32A). Female without long hairs on posterior margin of wing and with blunt apex in discal cell (Fig. 32B). ... <i>Coproica acutangula</i> (Zetterstedt) 3b Length of posterior katepisternal seta at least half height of anepisternum (Figs. 31C and 31D). ... 4

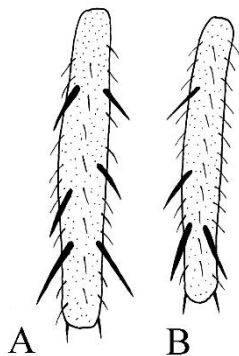
- 4a** Etummaisen katepisternaalisukanen pituus alle puolet anepisternumin korkeudesta (kuva 31C). Sisäotsasukasia 4 paria. Koiraalla genitaalien postgoniitin näkyvässä olevan kärkiosan tyvi leveä (kuva 33A). Naaraalla cercissä vain lyhyitä karvoja ja kärjessä lyhyet sukaset (kuva 33B). ... *Coproica rohaceki* Carles-Tolrá
- 4b** Etummaisen katepisternaalisukanen pituus yli puolet anepisternumin korkeudesta (kuva 31D). Sisäotsasukasia yleensä 5 paria. Koiraalla genitaalien postgoniitin näkyvässä oleva kärkiosa kapea (kuva 34A). Naaraalla cercin kärjessä pitkiä karvoja (kuva 34B). ... *Coproica vagans* (Haliday)
- 5a** Keskisääressä 3 antero- ja posterodorsalisukasparia (kuva 30A). ... **6**
- 5b** Keskisääressä 3 anterodorsalisukasta, mutta vain 1 posterodorsalisukanen (kuva 30B). ... **7**
- 6a** Scutellumin reunasukasten välissä 4–5 karvaa. Etummainen katepisternaalisukanen lähes yhtä pitkä kuin takimmaisen katepisternaalisukanen pituus (kuva 31C). Koiraalla genitaalien postgoniitin näkyvä kärkiosan tyvi leveä (kuva 33A). Naaraalla cercissä vain lyhyitä karvoja ja kärjessä lyhyet sukaset (kuva 33B). ... *Coproica rohaceki* Carles-Tolrá
- 6b** Scutellumin reunasukasten välissä 2–3 karvaa. Etummainen katepisternaalisukanen selvästi lyhyempi kuin takimmaisen katepisternaalisukanen pituus (kuva 36A). Koiraalla genitaalien postgoniitin näkyvä kärkiosa kapea (kuva 35A). Naaraalla cercin kärjessä pitkiä karvoja (kuva 35B). ... *Coproica hirtula* (Rondani)
- 4a** Anterior katepisternal seta shorter than half height of anepisternum (Fig. 31C). 4 pairs of interfrontal setae. In genitalia of males, base of visible apical part of postgonite broad (Fig. 33A). In females, cercus with only short hairs and with short setae at apex (Fig. 33B). ... *Coproica rohaceki* Carles-Tolrá
- 4b** Anterior katepisternal seta longer than half height of anepisternum (Fig. 31D). Usually 5 pairs of interfrontal setae. In genitalia of males, visible apical part of postgonite narrow (Fig. 34A). In females, apex of cercus with long hairs (Fig. 34B). ... *Coproica vagans* (Haliday)
- 5a** Mid tibia with 3 pairs of antero- and posterodorsal setae (Fig. 30A). ... **6**
- 5b** Mid tibia with 3 anterodorsal setae, but only 1 posterodorsal seta (Fig. 30B). ... **7**
- 6a** 4–5 hairs between scutellar marginal setae. Anterior katepisternal seta almost as long as posterior katepisternal seta (Fig. 31C). In males, base of visible apical part of postgonite in genitalia broad (Fig. 33A). In females, cercus with only short hairs and with short setae at apex (Fig. 33B). ... *Coproica rohaceki* Carles-Tolrá
- 6b** 2–3 hairs between scutellar marginal setae. Anterior katepisternal seta distinctly shorter than posterior katepisternal seta (Fig. 36A). In males, visible apical part of postgonite in genitalia narrow (Fig. 35A). In females, apex of cercus with long hairs (Fig. 35B). ... *Coproica hirtula* (Rondani)

Kuva 29. Siipi, A: *Coproica vagans* (Haliday) ja B: *Coproica hirtula* (Rondani).

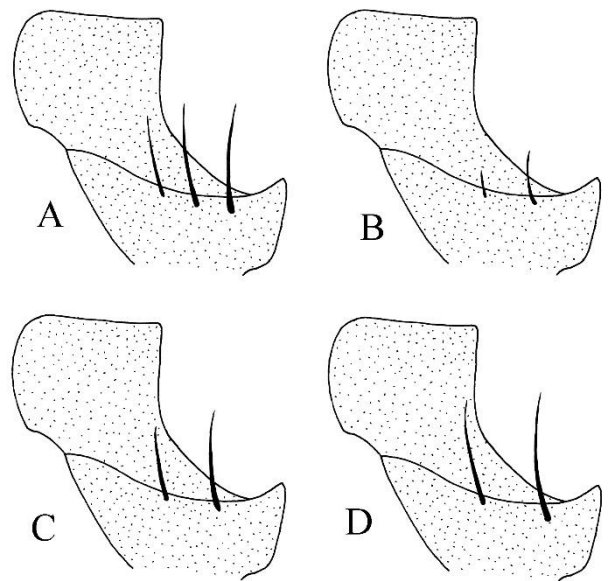
Fig. 29. Wing of A: *Coproica vagans* (Haliday) and B: *Coproica hirtula* (Rondani).

- 7a** Keskinilkan 1. jaokkeen tyviosan alla antero- ja posteroventraalisukset rinnakkain (kuva 37A). Etummainen katepisternaalisukanen erittäin lyhyt, noin neljäs osa takimmaisen katepisternaalisukanen pituudesta (kuva 36B). ... *Coproica hirticula* Collin
- 7b** Keskinilkan 1. jaokkeen tyviosan alla yksittäinen anteroventraalisukanen (kuvat 37B ja 37C). Etummaisen katepisternaalisukanen pituus ainakin puolet takimmaisen katepisternaalisukanen pituudesta (kuvat 36C ja 36D). ... **8**
- 8a** Keskinilkan 1. jaokkeen alla yksi anteroventraalisukanen muita sukasia pitempi (kuva 37B). Keskisäären alapuolen kärkisukanen pitkä (kuva 38A). Koiraalla sterniitin 5 takareunassa uloke (kuva 39A). Naaraalla cercin karvat lyhyitä, paksuja ja suorita. Katepisternaalisukset kuvassa 36C. ... *Coproica lugubris* (Haliday)
- 8b** Keskinilkan 1. jaokkeen antero- ja posteroventraalisukset lähes yhtä pitkiä (kuva 37C). Keskisäären alapuolen kärkisukanen lyhyt (kuva 38B). Koiraalla sterniitin 5 takareunassa karvarivejä (kuva 39B). Naaraalla cercin karvat pitkiä, ohuita ja kaartuvia. Katepisternaalisukset kuvassa 36D. ... *Coproica pusio* (Zetterstedt)

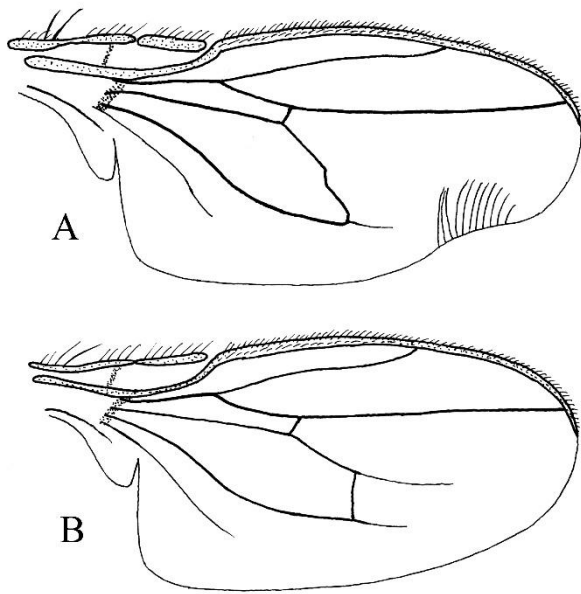

Kuva 30. Keskisääri päältä, A: *Coproica hirtula* (Rondani) ja B: *Coproica pusio* (Zetterstedt).
Fig. 30. Mid tibia of A: *Coproica hirtula* (Rondani) and B: *Coproica pusio* (Zetterstedt) dorsally.

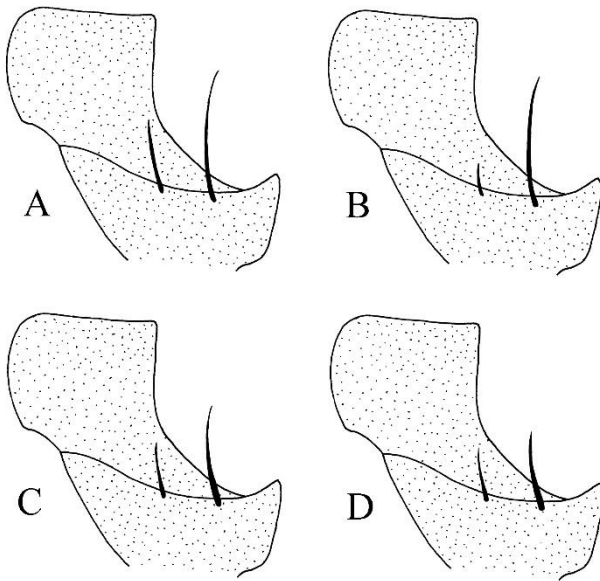
- 7a** Antero- and posteroventral setae at same level under basal part of mid basitarsus (Fig. 37A). Anterior katepisternal seta very short, about one-fourth length of posterior katepisternal seta (Fig. 36B). ... *Coproica hirticula* Collin
- 7b** A single anteroventral seta under basal part of mid basitarsus (Figs. 37B and 37C). Length of anterior katepisternal seta at least half length of posterior katepisternal seta (Figs. 36C and 36D). ... **8**
- 8a** One anteroventral seta under mid basitarsus longer than the other setae (Fig. 37B). Mid tibia ventrally with long apical seta (Fig. 38A). Male with projection on posterior margin of sternum 5 (Fig. 39A). Female with short, thick, and straight hairs on cercus. Katepisternal setae in Fig. 36C. ... *Coproica lugubris* (Haliday)
- 8b** All antero- and posteroventral bristles under mid basitarsus almost equally long (Fig. 37C). Mid tibia ventrally with short apical seta (Fig. 38B). Male with rows of hairs on posterior margin of sternum 5 (Fig. 39B). Female with long, thin, and curved hairs on cercus. Katepisternal setae in Fig. 36D. ... *Coproica pusio* (Zetterstedt)

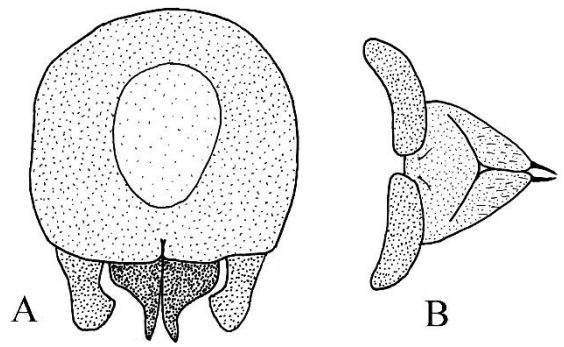
Kuva 31. Anepisternum ja katepisternaalisukset, A: *Coproica ferruginata* (Stenhammar), B: *Coproica acutangula* (Zetterstedt), C: *Coproica rohaceki* Carles-Torlá ja D: *Coproica vagans* (Haliday).
Fig. 31. Anepisternum and katepisternal setae of A: *Coproica ferruginata* (Stenhammar), B: *Coproica acutangula* (Zetterstedt), C: *Coproica rohaceki* Carles-Torlá and D: *Coproica vagans* (Haliday).

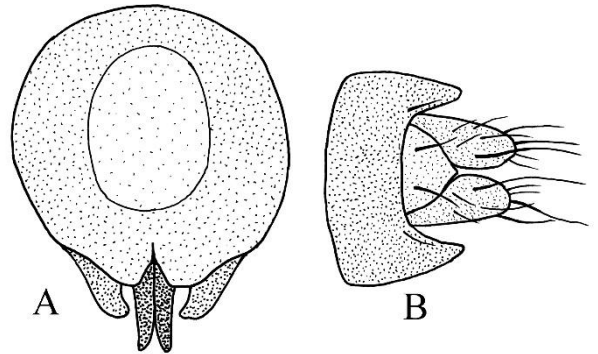
Kuva 32. *Coproica acutangula* (Zetterstedt), A: koiraan ja B: naaraan siipi.
Fig. 32. Wing of *Coproica acutangula* (Zetterstedt) A: male and B: female.

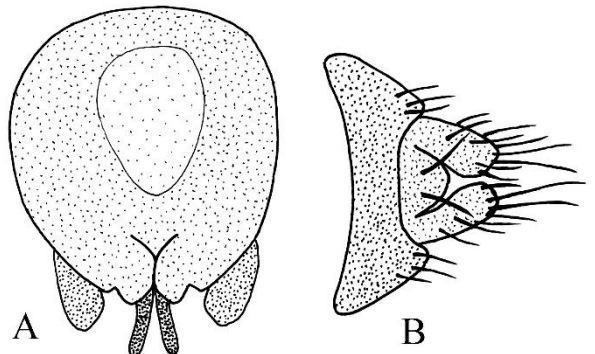
Kuva 36. Anepisternum ja katapisternaalisukset, A: *Coproica hirtula* (Rondani), B: *Coproica hirticula* Collin, C: *Coproica lugubris* (Haliday) ja D: *Coproica pusio* (Zetterstedt).
Fig. 36. Anepisternum and katapisternal setae of A: *Coproica hirtula* (Rondani), B: *Coproica hirticula* Collin, C: *Coproica lugubris* (Haliday) and D: *Coproica pusio* (Zetterstedt).

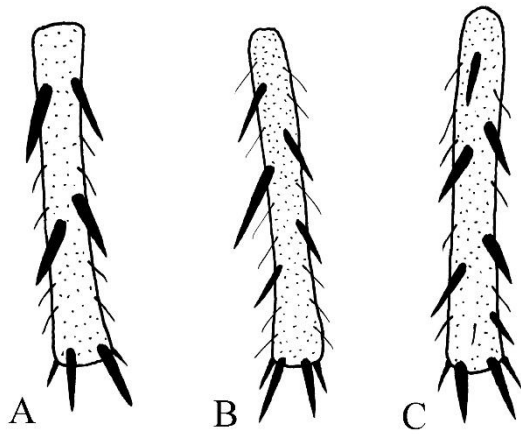
Kuva 33. *Coproica rohaceki* Carles-Torlá, A: koiraan genitaalit päältä ja B: naaraan tergiitit 8 ja 10 ja cercit.
Fig. 33. *Coproica rohaceki* Carles-Torlá, A: male genitalia dorsally and B: female terga 8 and 10 and cerci.

Kuva 34. *Coproica vagans* (Haliday), A: koiraan genitaalit päältä ja B: naaraan tergiitit 8 ja 10 ja cercit.
Fig. 34. *Coproica vagans* (Haliday), A: male genitalia dorsally and B: female terga 8 and 10 and cerci.

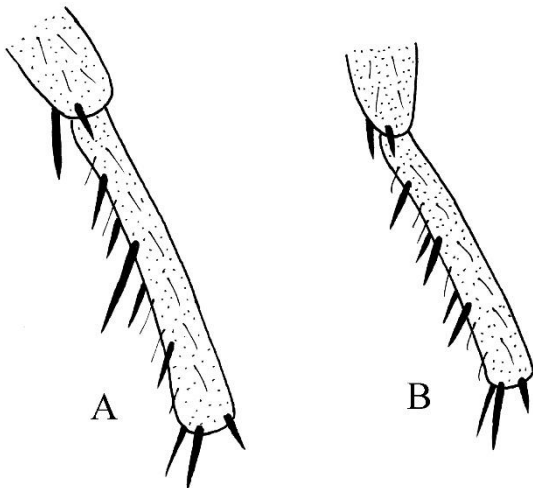

Kuva 35. *Coproica hirtula* (Rondani), A: koiraan genitaalit päältä ja B: naaraan tergiitit 8 ja 10 ja cercit.
Fig. 35. *Coproica hirtula* (Rondani), A: male genitalia dorsally and B: female terga 8 and 10 and cerci.

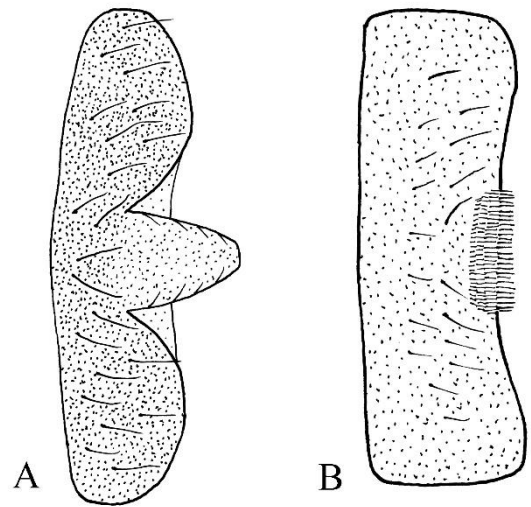
Kuva 37. Keskinilkan 1. jaoke alta, A: *Coproica hirticula* Collin, B: *Coproica lugubris* (Haliday) ja C: *Coproica pusio* (Zetterstedt).

Fig. 37. 1st tarsomere of mid leg of A: *Coproica hirticula* Collin, B: *Coproica lugubris* (Haliday) and C: *Coproica pusio* (Zetterstedt) ventrally.

Kuva 38. Keskisäären kärki ja keskinilkan 1. jaoke etupuolelta, A: *Coproica lugubris* (Haliday) ja B: *Coproica pusio* (Zetterstedt).

Fig. 38. Apex of tibia and 1st tarsomere of mid leg of A: *Coproica lugubris* (Haliday) and B: *Coproica pusio* (Zetterstedt) anteriorly.

Kuva 39. Koiraan sterniitti 5, A: *Coproica lugubris* (Haliday) ja B: *Coproica pusio* (Zetterstedt).

Fig. 39. Male sternum 5 of A: *Coproica lugubris* (Haliday) and B: *Coproica pusio* (Zetterstedt).

Coproica acutangula (Zetterstedt, 1847)

Kuvat / Figs. 31B, 32A, 32B, 41A

Otsa on musta, mattapintainen. Naama ja leuka ovat ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisä-otsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokeen alla saattaa olla hieman oranssia. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 3–4 lyhyttä karvaa. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 erittäin lyhyttä katepisternaalisukasta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat. Costalisuonen 2. osuus on pitempi kuin 3. osuus. Koiraalla siiven takareunassa on pitkiä karvoja ja diskaalisarassa on terävä kärki. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunassa on rivi lyhyitä karvoja. Naaraalla cercin karvat ovat pitkiä ja ohuita. Lonkat ovat tummat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin tummat. Keskisääressä on 3 antero- ja posterodorsaalisukasparia ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt kärkisukanen. Keskinilkan 1. jaokeen alla on 3–4 lyhyttä sukasta. (Bergeron et al. 2015)

Laji elää eläinten, erityisesti sikojen, hevosten, lampaiden ja kanojen, ulosteilla (Pitkin 1988). Laji esiintyy Lappia lukuun ottamatta koko Suomessa (kuva 41A).

***Coproica ferruginata* (Stenhammar, 1855)**

Kuvat / Figs. 7A, 31A, 41B

Otsa on tumman tai punertavan ruskea, mattapintainen. Naama ja leuka ovat punertavan ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi ruskehtavan harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokkeen alapuolisko on oranssi. Selkä ja scutellum ovat tumman tai punertavan ruskeat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 3–4 pitkähköä karvaa. Kylki on ruskea, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 3 lähes yhtä pitkää katepisternaalisukasta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat tummentuneet. Costaalisuonen 2. osuus on pitempi kuin 3. osuus. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunassa on pieni kolmio, jossa on lyhyitä karvoja. Naaraalla cerci on pitkä ja vahvasti kitinisoitunut ja sen kärjessä on lyhyitä sukasia. Lonkat ovat ruskeat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin ruskeat. Keskisääressä on 4 anterodorsaaliskasta, 3 posterodorsaaliskasta ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt kärkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on n. 8 sukasta, joista tyviosan sukat ovat muita pitempiä. (Bergeron et al. 2015)

Laji elää eläinten, erityisesti sikojen, hevosten, lehmien, lampaiden ja myös ihmisten, ulosteilla. Löydetty myös leikatulta mätänevältä heinältä. (Pitkin 1988) Yleinen laji, joka esiintyy Suomessa etelärannikolta pohjoiseen tunturipaljakalle (kuva 41B).

***Coproica hirticula* Collin, 1965**

Kuvat / Figs. 36B, 37A, 41C

Otsa on musta, mattapintainen. Otsan etureuna, naama ja leuka ovat kellertävän ruskeat. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat

selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokkeen alapuolisko on oranssi. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 3–4 lyhyttä karvaa. Kylki on musta, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta, joista etummainen on erittäin lyhyt. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus on korkeintaan 3. osuuden pituinen. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunassa on uloke, jonka päällä on pitkiä karvoja. Naaraalla cercin karvat ovat pitkiä, ohuita ja kaartuvia. Lonkat ovat tummat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin tummat. Keskisääressä on 3 anterodorsaaliskasta, 1 posterodorsaaliskanen ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt kärkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on 3 antero- ja posterodorsaaliskasparia. (Bergeron et al. 2015) Laji elää eläinten, erityisesti lehmien, sikojen ja jänisten, ulosteilla. Löydetty myös leikatulta mätänevältä heinältä. (Pitkin 1988) Lajia on havaittu pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta koko Suomessa (kuva 41C).

***Coproica hirtula* (Rondani, 1880)**

Kuvat / Figs. 29B, 30A, 35A, 35B, 36A, 41D

Otsa on musta, mattapintainen. Naama ja leuka ovat ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi ruskehtavan harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokkeen alla saattaa olla hieman oranssia. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 2–3 lyhyttä karvaa. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta, joista etummainen on selvästi lyhyempi kuin takimmainen ja alle puolet anepisternumin korkeudesta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat, hieman ruskehtavat. Costaalisuonen 2.

osuus on korkeintaan 3. osuuden pituinen. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla genitaaleissa postgoniitin näkyvä kärkiosa on kapea. Naaraalla cercin kärjessä on pitkiä karvoja. Lonkat ovat tummat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin tummat. Keskisääressä on 3 antero- ja posterodorsaalisukasparia ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt kärkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on 3–5 sukasta, joista tyviosan sukaset ovat muita pitempiä. (Bergeron et al. 2015)

Laji elää eläinten, erityisesti sikojen, hevosten, kanojen ja jänisten, ulosteilla. Löydetty myös leikatulta mätänevältä heinältä. (Pitkin 1988) Lajista tunnetaan vain muutamia havaintopaikkoja Varsinais-Suomen ulkopuolelta, mutta esiintyyneen paikoittaisena eteläisessä Suomessa (kuva 41D).

***Coproica lugubris* (Haliday, 1835)**

Kuvat / Figs. 36C, 37B, 38A, 39A, 41E

Otsa on musta, mattapintainen. Otsan etureuna, naama ja leuka ovat kellertävän ruskeat. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokkeen alapuolisko on keltainen. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 3 lyhyttä karvaa. Kylki on musta, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta, joista takimmaisen pituus on yli puolet anepisternumin korkeudesta. Väristin on ruskea. Siivet ovat kirkkaat, hieman ruskehtavat. Costalisuonen 2. osuus on korkeintaan 3. osuuden pituinen. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla genitaalikapseli on suuri ja sterniitin 5 takareunassa on uloke. Naaraalla cercin karvat ovat lyhyitä, paksuja ja suorina. Lonkat ovat tummat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin tummat. Keskisääressä on 3 anterodorsaalisukasta, 1 posterodorsaalisukanen ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi pitkä kärkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on 5–6 sukasta, joista yksi anteroventraalisukanen on

muuta sukasia selvästi pitempi. (Papp 2008, Pitkin 1988)

Laji elää eläinten, erityisesti hevosten, lehmien, lampaiden ja jänisten, ulosteilla (Pitkin 1988). Lajista on havaintoja eteläisestä Suomesta (kuva 41E), mutta 2000-luvulta tunnetaan vain neljä havaintoa (*Al*: Finström ja *Ab*: Turku), jotka kaikki ovat rantalaitumilta.

***Coproica pusio* (Zetterstedt, 1847)**

Kuvat / Figs. 30B, 36D, 37C, 38B, 39B, 41F

Otsa on musta, mattapintainen. Otsan etureuna, naama ja leuka ovat kellertävän ruskeat. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokkeen alapuolisko on keltainen. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 3 lyhyttä karvaa. Kylki on musta, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta, joista takimmaisen pituus on alle puolet anepisternumin korkeudesta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat, hieman ruskehtavat. Costalisuonen 2. osuus on korkeintaan 3. osuuden pituinen. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla genitaalikapseli on suuri ja sterniitin 5 takareunassa on rivi pitkiä karvoja. Naaraalla cercin karvat ovat pitkiä, ohuita ja kaartuvia. Lonkat ovat tummat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin tummat. Keskisääressä on 3 anterodorsaalisukasta, 1 posterodorsaalisukanen ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt kärkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on 5–6 sukasta, jotka kaikki ovat lähes saman pituisia. (Papp 2008, Pitkin 1988)

Laji elää eläinten, erityisesti lehmien ja sikojen, ulosteilla. Löydetty myös leikatulta mätänevältä heinältä. (Pitkin 1988) Melko yleinen laji, joka esiintyy koko Suomessa (kuva 41F).

Coproica rohaceki Carles-Tolrá, 1990

Kuvat / Figs. 31C, 33A, 33B

Otsa on tumman ruskea, mattapintainen. Naama ja leuka ovat punertavan ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 4 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi ruskehtavan harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea, mutta 3. jaokkeen alla saattaa olla hieman oranssia. Selkä ja scutellum ovat tumman ruskeat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 4–5 pitkäkököä karvaa. Kylki on ruskea, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 lähes yhtä pitkää katapisternaalisukasta, joista etummaisen pituus on alle puolet anepisternumin korkeudesta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus on yleensä pitempi kuin 3. osuuden pituus, mutta 2. osuus voi olla myös hieman lyhyempi kuin 3. osuus. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla genitaaleissa postgoniitin näkyvän karkiosan tyvi on leveä. Naaraalla cercissä on vain lyhyitä karvoja ja kärjessä lyhyet sukaset. Keskisääressä on 3 antero- ja posterodorsaaliskasparia ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt karkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on 3–5 sukasta, joista tyviosan sukanen on muita pitempi. (Bergeron et al. 2015)

Laji elää ainakin karjan ulosteilla (Hayashi 2007). Lajia ei ole tavattu Suomesta, mutta lähialueilta siitä on havainto Norjasta (Marshall et al. 2011).

Coproica vagans (Haliday, 1833)

Kuvat / Figs. 29A, 31D, 34A, 34B, 41G

Otsa on musta, mattapintainen. Naama on ruskea ja leuka on musta, harmaalla pölyttynyt. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on

ruskea, mutta 3. jaokkeen alla on hieman oranssia. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on n. 8 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvainen ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia, joiden välissä on 4 lyhyttä karvaa. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 lähes yhtä pitkää katapisternaalisukasta, joista etummaisen pituus on yli puolet anepisternumin korkeudesta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat, hieman ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on pitempi kuin 3. osuus. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla genitaaleissa postgoniitin näkyvä karkiosa on kapea. Naaraalla cercin kärjessä on pitkiä karvoja. Lonkat ovat tummat, mutta etulonkka on keltainen. Jalat ovat pääosin tummat. Keskisääressä on 3 anterodorsaaliskasparia, 2–3 posterodorsaaliskasparia ja alapuolella on anteroventraalisukasen lisäksi lyhyt karkisukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on 3–5 sukasta, joista tyviosan sukaset ovat muita pitempiä. (Bergeron et al. 2015)

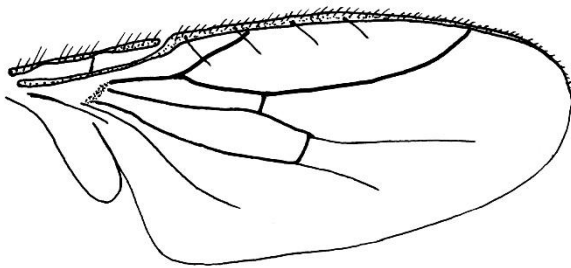
Laji elää eläinten, erityisesti sikojen, hevosten, kanojen ja jänisten, ulosteilla. Löydetty myös leikatulta mätänevältä heinältä. (Pitkin 1988) Laji esiintyy Lappia lukuun ottamatta koko Suomessa (kuva 41G).

3.5. *Elachisoma* Rondani, 1880

Suvusta *Elachisoma* tunnetaan kahdeksan lajia, joista yksi on levinneisyydeltään nearktinen, kaksi afrikkalaista ja kolme esiintyy eteläisessä Euroopassa. Lisäksi kahdella lajilla on laaja levinneisyysalue, toisen levinneisyys on holarktinen ja toinen esiintyy palearktisella ja orientaalisella alueella. Näistä toinen tunnetaan Suomesta ja toinen Suomen lähialueelta Ruotsista. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

Määrittyskaava suvun *Elachisoma* lajeihin (Papp 1971, Pitkin 1988):
Key to species of the genus *Elachisoma* (Papp 1971, Pitkin 1988):

- 1a** Mediaalisuonen M1+2 keski- ja alapoikkisuonten välimatka lyhyempi kuin alapoikkisuonen pituus (kuva 9). ... *Elachisoma aterrimum* (Haliday)
1b Mediaalisuonen M1+2 keski- ja alapoikkisuonten välimatka pitempi kuin alapoikkisuonen pituus (kuva 40). ... *Elachisoma pilosum* (Duda)

Kuva 40. Siipi, *Elachisoma pilosum* (Duda).
Fig.40. Wing of *Elachisoma pilosum* (Duda).

***Elachisoma aterrimum* (Haliday, 1833)**

Kuvat / Figs. 9, 41H

Otsa on musta, mattapintainen. Naama ja leuka ovat ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on n. 6 paria. Lisäotsasukasia on n. 5 paria. Otsa sisäotsa-, lisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvet ovat mustat. Aristan karvat ovat pitkiä. Selkä ja scutellum ovat tumman ruskeat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8–10 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria lyhyitä reunasukasia. Kylki on ruskea, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta. Väristimen varsi on vaalean keltainen ja nuppi on tumman ruskea. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus on huomattavasti lyhyempi kuin 3. osuus. Costaalisuonen päällä, siiven pintaa vastaan kohtisuorassa on n. 4 pitkää sukasta. Costaalisuoni ulottuu selvästi ohi radiaalisuonen R4+5. Radiaalisuoni R4+5 on lähes suorassa kulmassa costaalisuonen kanssa. Diskaalisaran kärjestä lähtee sekä mediaalisuoni M1+2 että lyhyt mediaalisuoni M3+4. Mediaalisuonen M1+2 keski- ja alapoikkisuonten välimatka on lyhyempi kuin alapoikkisuonen pituus. Takaruumis on ruskea ja harmaalla pölyttynyt. Jalat ovat pääosin ruskeat. Keskisäären päällä 3 antero-dorsaalisukasta. Keskisäären alla on anteroventraalisukanen ja apikaalisukanen. (Papp 1971, Pitkin 1988)

- 1a** Distance between radial-medial and medial-medial cross-veins of medial vein M1+2 shorter than length of medial-medial cross-vein (Fig. 9). ... *Elachisoma aterrimum* (Haliday)
1b Distance between radial-medial and medial-medial cross-veins of medial vein M1+2 longer than length of medial-medial cross-vein (Fig. 40). ... *Elachisoma pilosum* (Duda)

keski- ja alapoikkisuonten välimatka on lyhyempi kuin alapoikkisuonen pituus. Takaruumis on ruskea ja harmaalla pölyttynyt. Jalat ovat pääosin ruskeat. Keskisäären päällä 3 antero-dorsaalisukasta. Keskisäären alla on anteroventraalisukanen ja apikaalisukanen. (Papp 1971, Pitkin 1988)

Laji elää eläinten, kuten hevosen ja sian, ulosteilla (Pitkin 1988). Lajista on vain muutamia havaintoja eteläisestä Suomesta (kuva 41H), mikä saattaa osittain johtua lajin pienestä koosta.

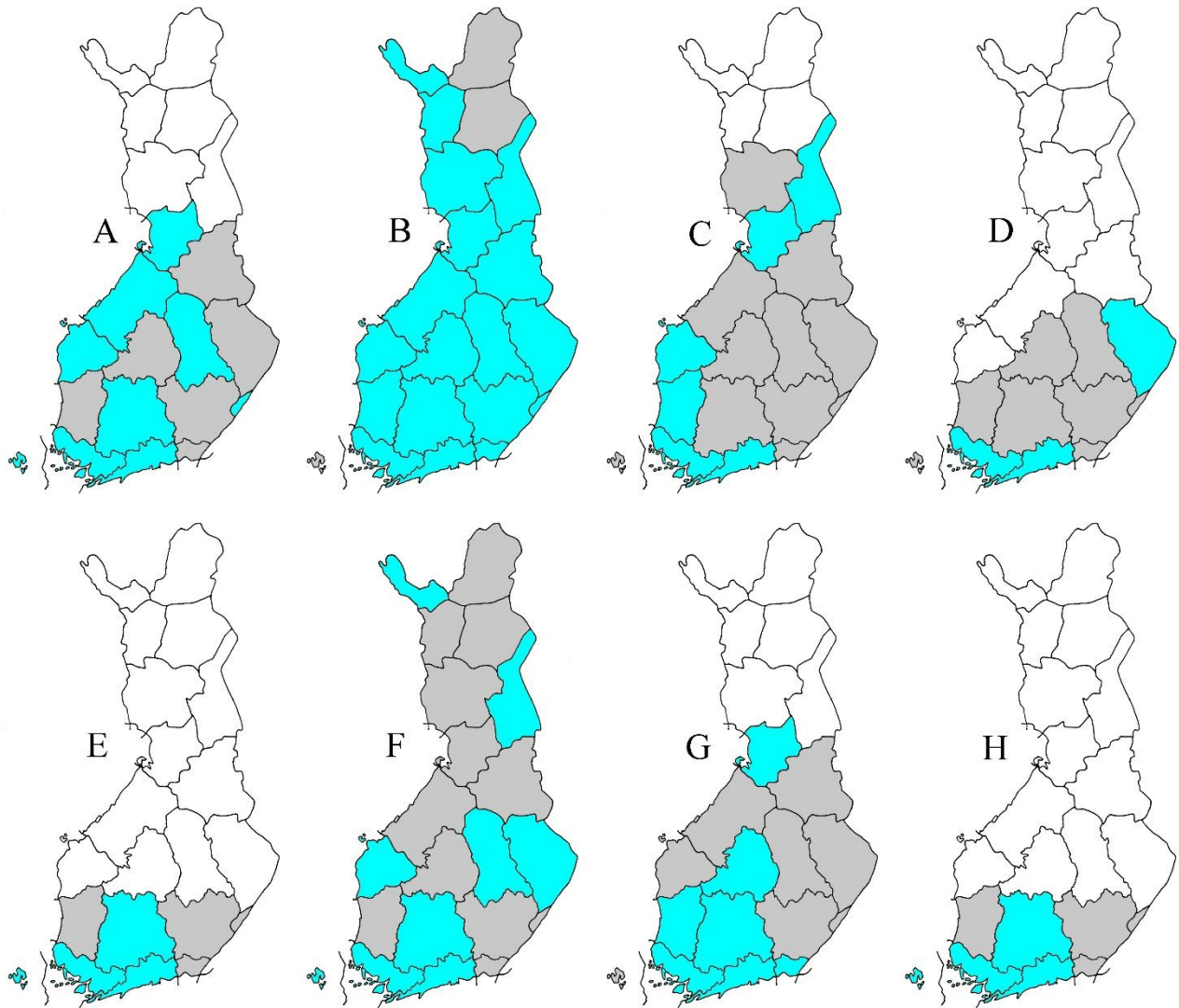
***Elachisoma pilosum* (Duda, 1924)**

Kuvat / Figs. 40

Otsa on musta, mattapintainen. Naama ja leuka ovat ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on n. 6 paria. Lisäotsasukasia on n. 5 paria. Otsa sisäotsa-, lisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvet ovat mustat. Aristan karvat ovat pitkiä. Selkä ja scutellum ovat tumman ruskeat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8–10 riviä ja dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria lyhyitä reunasukasia. Kylki on ruskea, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta. Väristimen varsi on vaalean keltainen ja nuppi on tumman ruskea. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus on huomattavasti lyhyempi kuin 3. osuus. Costaalisuonen päällä, siiven pintaa vastaan kohtisuorassa on n. 4 pitkää sukasta. Costaalisuoni ulottuu selvästi ohi radiaalisuonen R4+5. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costaalisuonta. Diskaalisaran kärjestä lähtee sekä mediaalisuoni M1+2 että lyhyt mediaalisuoni M3+4. Mediaalisuonen M1+2 keski- ja alapoikkisuonten välimatka on pitempi kuin alapoikkisuonen pituus.

alapoikkisuonen pituus. Takaruumis on ruskea ja harmaalla pölyttynyt. Jalat ovat pääosin ruskeat. Keskisäären päällä 3 anterodorsaalisukasta. Keskisäären alla on anteroventraalisukanen ja apikaalisukanen. (Papp 1971, Pitkin 1988)

Laji elää eläinten, ainakin sian, ulosteilla (Pitkin 1988). Lajia ei ole tavattu Suomesta, mutta lähialueilta siitä on havainto Ruotsista (Marshall et al. 2011).

Kuva 41. Lajien levinneisyyskartat. A: *Coproica acutangula* (Zetterstedt), B: *Coproica ferruginata* (Stenhammar), C: *Coproica hirticula* Collin, D: *Coproica hirticula* (Rondani), E: *Coproica lugubris* (Haliday), F: *Coproica pusio* (Zetterstedt), G: *Coproica vagans* (Haliday) ja H: *Elachisoma aterrimum* (Haliday).

Fig. 41. Distribution maps of A: *Coproica acutangula* (Zetterstedt), B: *Coproica ferruginata* (Stenhammar), C: *Coproica hirticula* Collin, D: *Coproica hirticula* (Rondani), E: *Coproica lugubris* (Haliday), F: *Coproica pusio* (Zetterstedt), G: *Coproica vagans* (Haliday) and H: *Elachisoma aterrimum* (Haliday).

3.6. *Eulimosina* Roháček, 1983

Suku *Eulimosina* oli aikaisemmin suvun *Spelobia* alasuku. Sukuun *Eulimosina* on kuvattu kolme lajia. Kahdesta lajista on vain vähän havaintoja, toinen on havaittu Thaimaasta ja toinen sekä

Indonesiasta että Afganistanista. Yhtä lajeista tavataan laajalti holarktiselta alueelta ja myös Suomesta. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

***Eulimosina ochripes* (Meigen, 1830)**

Kuvat / Figs. 23A, 42A

Otsa on keltainen, matta. Naama ja leuka ovat keltaiset. Sisäotsasukasia on 3 paria. Tuntosarvet ovat mustat. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt. Scutellum on musta ja harmaalla pölyttynyt. Akrostikaalisukasia on 8 riviä. Akrostikaalisukaset ovat kaikki lyhyitä. Dorsosentraalisukasia on 2 paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on keltainen. Siivet ovat kirkkaat. Costaalisuonen 2. osuus ja 3. osuus ovat lähes yhtä pitkät. Costaalisuoni ulottuu Radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuoni R4+5 on lähes suora. Diskaalisaran kärjestä lähtee sekä mediaalisuoni M1+2 että lyhyt mediaalisuoni M3+4. Takaruumis on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt. Jalat ovat pääosin keltaiset. Keskisäären päällä 3 anterodorsaalisukasta, 1 dorsaalisukanen ja 1 posterodorsaalisukanen. Keskisäären alla on vain apikaalisukanen. Koiraalla keskisäären alla on lisäksi rivi okia. (Roháček 1983a, Roháček 1983b)

Laji elää niityillä mätänevillä heinillä. Lajia on kuitenkin harvoin tavattu myös raadoilta ja eläinten ulosteilla. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Yleinen laji, joka esiintyy pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta koko Suomessa (kuva 42A).

3.7. *Gigalimosina* Roháček, 1983

Sukuun *Gigalimosina* on kuvattu vain yksi laji. Tämä eurooppalainen laji esiintyy myös Suomessa. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

***Gigalimosina flaviceps* (Zetterstedt, 1847)**

Kuvat / Figs. 20, 42B

Otsa on keltainen, matta. Naama ja leuka ovat keltaiset. Sisäotsasukasia on 3 paria. Orbitaalit ovat kevyesti harmaalla pölyttyneet. Tuntosarven tyvijaoakkeet ovat keltaiset ja 3. jaoke on tumman ruskea. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja kevyesti harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8 riviä. Akrostikaalisukaset ovat kaikki lyhyitä.

Dorsosentraalisukasia on 2 paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristimen varsi on oranssi ja nuppi musta. Siivet ovat ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuuden pituus on lähes 2 kertaa 3. osuuden pituus. Costaalisuoni ulottuu radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuoni R4+5 on lähes suora. Diskaalisaran kärjestä lähtee mediaalisuoni M1+2, mutta ei mediaalisuonta M3+4. Takaruumis on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunan keskiosa kolmiomaisesti pidentynyt. Naaraalla tergiitit 6–8 ovat lyhyet ja näyttävät kapeilta vöiltä. Jalat ovat pääosin mustat tai tumman ruskeat. Keskisäären päällä on 2 antero- ja 2 posterodorsaalisukasta. Koiraalla on lisäksi keskisäären alla rivi okia. (Roháček 1982b, Roháček 1983a)

Laji elää varjoisissa metsissä mätänevillä lehdillä. Lajia on kuitenkin tavattu myös mätäneviltä sieniltä, myyrän pesistä ja eläinten ulosteilta. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Harvinainen laji, joka on löydetty Suomelle uutena vuonna 2015 (*St*: Eura) ja sen jälkeen havaittu vain yhdestä paikasta (*Ab*: Salo, Halikko) (kuva 42B).

3.8. *Gonioneura* Rondani, 1880

Sukuun *Gonioneura* on kuvattu vain 4 lajia. Yksi lajeista esiintyy Meksikossa ja yksi Kiinassa. Yksi lajeista on levinnyt Guatemalaan, Meksikoon, Yhdysvaltojen eteläisiin osavaltioihin ja Havaijille. Yksi lajeista esiintyy laajalti holarktisella alueella ja se tunnetaan myös Euroopasta ja Suomesta. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

***Gonioneura spinipennis* (Haliday, 1836)**

Kuvat / Figs. 8A, 42C

Otsa on musta, mattapintainen. Naama ja leuka ovat mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 5–6 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on musta. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 10–12 riviä ja

dorsosentraalisukasia on 1 pari. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria lyhyitä reunasukasia. Kylki on musta, harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta. Väristin on tumman ruskea. Siivet ovat kirkkaat, hieman ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on lyhyempi kuin 3. osuus. Costaalisuoni ulottuu selvästi ohi radiaalisuonen R4+5. Radiaalisuoni R4+5 lähes suora. Diskaalisaran kärjestä lähtee sekä mediaalisuoni M1+2 että lyhyt mediaalisuoni M3+4. Costaalisuonen tyvessä on erittäin pitkä sukanen. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Jalat ovat pääosin harmaat. Keskisäären päällä on 3 anterodorsaalisukasta ja 1 posterodorsaalisukanen. Keskisäären alla on anteroventraalisukanen ja apikaalisukanen. (Roháček 1983a, Roháček 1985)

Laji elää eläinten, kuten hevosen, lehmän, sian ja jäniksen, ulosteilla. Lajia tavataan myös mätäneviltä heiniltä, raadoilta ja komposteista. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Laji esiintyy koko Suomessa (kuva 42C).

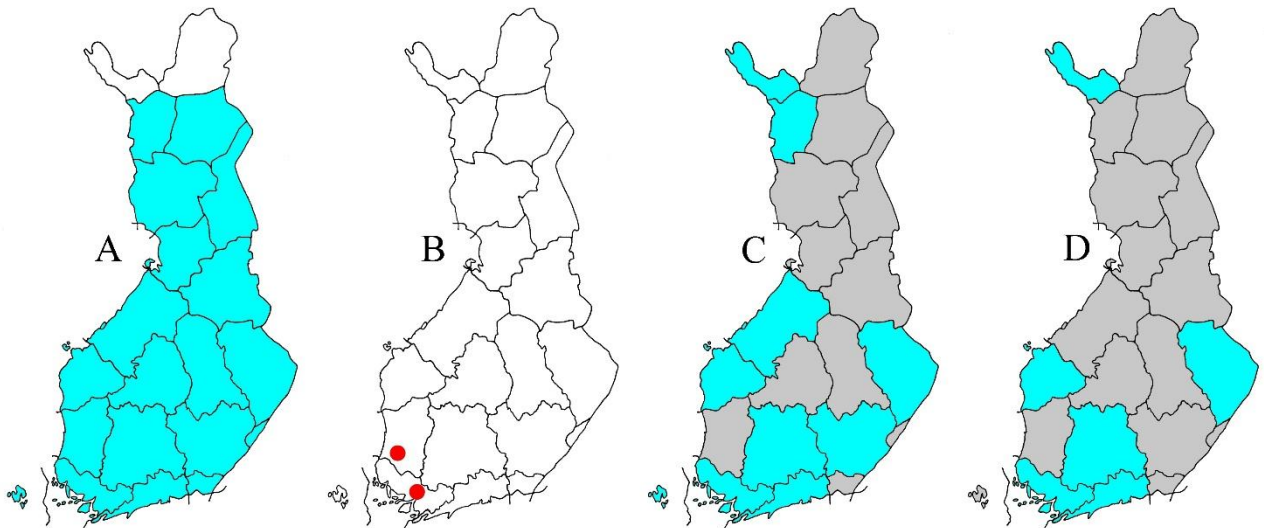
3.9. *Herniosina* Roháček, 1983

Sukuun *Herniosina* on kuvattu 4 lajia, joista yksi on nearktinen ja 3 on palearktista. Yksi suvun lajeista esiintyy myös Suomessa. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

Herniosina bequaerti (Villeneuve, 1917)

Kuvat / Figs. 25A, 25B, 25C, 42D

Otsa on musta, harmaalla pölyttynyt. Otsan etureuna on oranssi ja otsakolmio on kiiltävä. Naama ja leuka ovat punertavan ruskeat. Sisäotsasukasia on 4–5 paria. Tuntosarvet ovat mustat. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8 riviä. Akrostikaalisukset ovat kaikki lyhyitä. Dorsosentraalisukasia on 2 paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Kylki on tumman ruskea ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katepisternaalisukasta. Väristimen varsi on keltainen ja nuppi musta. Siivet ovat ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus ja 3. osuus ovat lähes yhtä pitkät. Costaalisuoni ulottuu radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuonessa R4+5 on loivia kaarteita. Diskaalisaran

Kuva 42. Lajien levinneisyyskartat. A: *Eulimosina ochripes* (Meigen), B: *Gigalimosina flaviceps* (Zetterstedt), C: *Gonioneura spinipennis* (Haliday) ja D: *Herniosina bequaerti* (Villeneuve).

Fig. 42. Distribution maps of A: *Eulimosina ochripes* (Meigen), B: *Gigalimosina flaviceps* (Zetterstedt), C: *Gonioneura spinipennis* (Haliday) and D: *Herniosina bequaerti* (Villeneuve).

kärjestä lähtee mediaalisuoni M1+2 ja lähes huomaamaton mediaalisuoni M3+4. Takaruumis on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitti 1+2 on pullistunut ja sterniitti 5 on lyhyt ja sen takareunan keskellä on kapea uloke. Naaraalla jakautunut sterniitti 10 näkyy takaruumiin laidoilla tergiitin 8 takana. Jalat ovat pääosin tumman ruskeat. Koiraalla keskisäären päällä on 2 anterodorsalisukasta, 1 dorsaali- ja 1 posterodorsalisukanen. Naaraalla on lisäksi keskisäären alla anteroventraali- ja apikaalisukanen. (Roháček 1982b, Roháček 1983a) Lajia tavataan useimmin luolista ja kellareista, mutta se elää myös pienten nisäkkäiden pesissä.

(Roháček 1983a, Pitkin 1988). Laji esiintyyneen paikoittaisena koko Suomessa (kuva 42D).

3.10. *Leptocera* Oliver, 1813

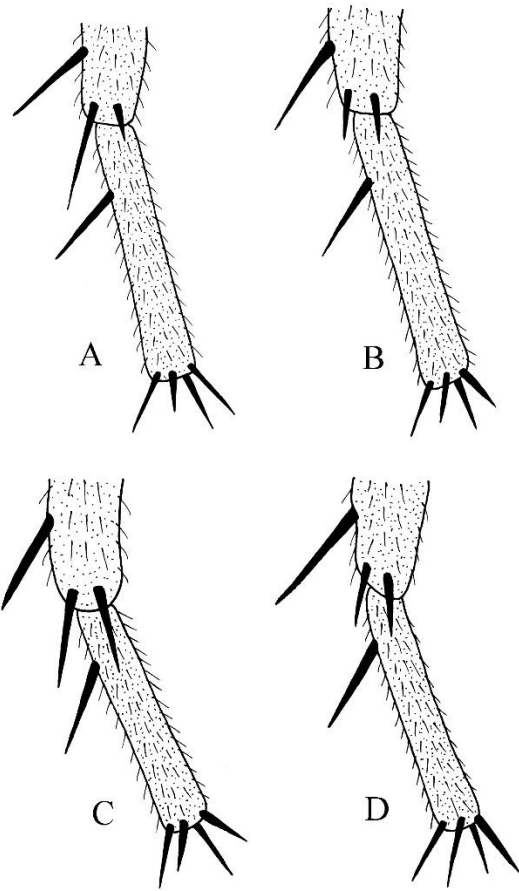
Suvusta *Leptocera* on kuvattu 55 lajia, joista 14 lajia on tavattu palearktiselta alueelta, Euroopasta 6 ja 5 Suomesta. Suurin osa suvun lajeista esiintyy tropiikissa. Suvun lajeja on löydetty tropiikista arktiselle paljakalle ja Antarktista lukuun ottamatta kaikilta maantieteellisiltä alueilta ja siten myös Tyynenmeren saarilta. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

Määrityskaava suvun *Leptocera* lajeihin (Roháček 1982a):

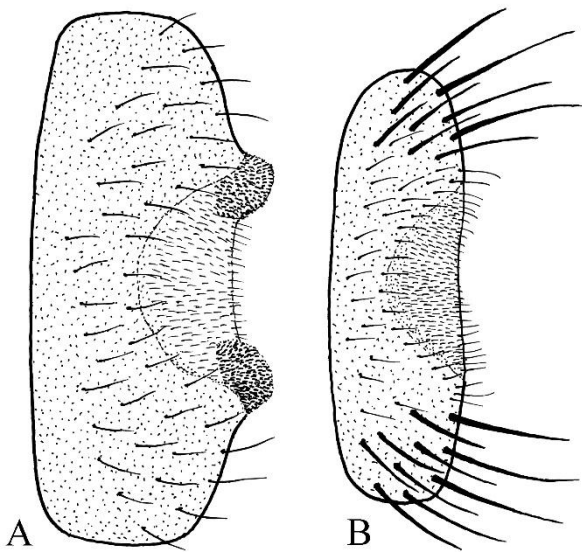
Key to species of the genus *Leptocera* (Roháček 1982a):

1a Keskisäären kärjen takapuolella yksi pitkä ja yksi erittäin lyhyt sukanen (kuva 43A). Koiraalla sterniitissä 5 kaksi uloketta (kuva 44A). Naaraan tergiitti 9 pitkä ja sulautunut yhteen cercien kanssa (kuva 45A). Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costalisuonta ja yhdistyy costalisuoneen lähes kohtisuorasti (kuva 46A). Selässä kaikki akrostikaalisukaset lyhyitä. ... <i>Leptocera nigra</i> Oliver	1a Mid tibia with one long and one very short posteroapical seta (Fig. 43A). Male with two lobes on sternum 5 (Fig. 44A). Female tergum 9 long and fused with cerci (Fig. 45A). Radial vein R4+5 curves strongly towards costal vein and joins it almost perpendicularly (Fig. 46A). All acrostichal setae short on scutum. ... <i>Leptocera nigra</i> Oliver
1b Keskisäären kärjen takapuolella kaksi lähes saman pituista sukasta (kuvat 43B, 43C ja 43D). Koiraalla sterniitissä 5 ei ulokkeita (kuvat 44B, 47A, 47B ja 47C). Naaraan tergiitti 9 lyhyt (kuvat 45B, 50A ja 50B). ... 2	1b Mid tibia with two posteroapical setae of almost the same length (Figs. 43B, 43C and 43D). Male without lobes on sternum 5 (Figs. 44B, 47A, 47B and 47C). Female tergum 9 short (Figs. 45B, 50A and 50B). ... 2
2a Aristassa pitkiä karvoja (kuva 48A). Koiraalla genitaalikapselissa tiheässä pitkiä mustia sukasia (kuva 49A). Naaraalla tergiitin 7 päällä pitkiä sukasia. Naaraalla cerci ja erittäin pieni tergiitti 9 yhteen sulautuneet ja tergiitin 9 päällä ei sukasia (kuva 45B). ... <i>Leptocera caenosa</i> (Rondani)	2a Arista with long hairs (Fig. 48A). Male genital capsule with long and dense black setae (Fig. 49A). Female tergum 7 with long setae dorsally. Female tergum 9 very small and fused with cerci, and tergum 9 without setae dorsally (Fig. 45B). ... <i>Leptocera caenosa</i> (Rondani)
2b Aristassa lyhyitä karvoja (kuva 48B). Koiraalla genitaalikapselissa harvassa lyhyitä sukasia (kuva 49B). Naaraalla tergiitin 7 päällä ei pitkiä sukasia ja tergiitin 9 päällä sukasia (kuva 50A ja 50B). ... 3	2b Arista with short hairs (Fig. 48B). Male genital capsule with short and sparse setae (Fig. 49B). Female tergum 7 without long setae dorsally and tergum 9 with paired setae dorsally (Figs. 50A and 50B). ... 3

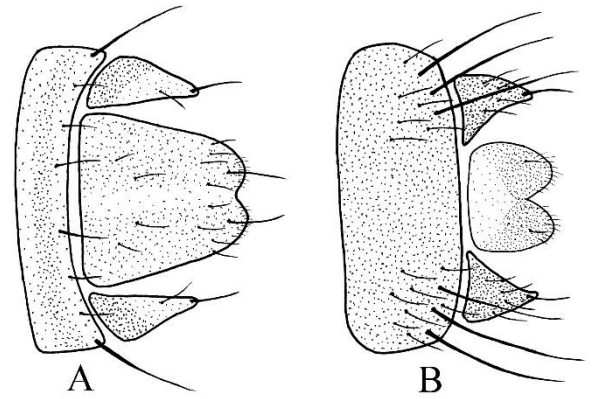
- 3a** Koiraalla tergiittien 3–5 ja sterniittien 4–5 sivureunoilla pitkiä voimakkaita sukasia (sterniitti 5: kuva 44B). Koiraan surstylissä pitkä uloke (kuva 49B). Naaraalla sterniitin 7 takareunassa uloke (kuva 51A). Radiaalisuoni R4+5 kaartuu loivasti kohti costalisuunta (kuten kuvassa 46B). Selässä lyhyiden akrostikaalisukasten joukossa selvästi erottuvia pitempiä sukasia. ... *Leptocera oldenbergi* (Duda)
- 3b** Koiraalla tergiittien 3–5 ja sterniittien 4–5 sivureunoilla ei pitkiä voimakkaita sukasia. Koiraan surstylissä ei uloketta. Naaraalla sterniitin 7 takareuna suora (kuvat 51B ja 51C). Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costalisuunta (kuva 46C). Jos radiaalisuoni R4+5 kaartuu loivasti kohti costalisuunta (kuva 46B), niin selässä kaikki akrostikaalisukset lyhyitä. ... **4**
- 4a** Radiaalisuoni R4+5 kaartuu loivasti kohti costalisuunta (kuva 46B). Selässä kaikki akrostikaalisukset lyhyitä. Keskisäären kärjen takapuolella kaksi lähes saman pituista erittäin lyhyttä sukasta (kuva 43B). Koiraalla sterniitin 5 takareunassa lähes huomaamaton lyhytkarvainen alue (kuva 47A). Naaraan tergiitti 9 ja cerci eivät yhteen sulautuneita (kuva 50A). ... *Leptocera alpina* Roháček
- 4b** Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costalisuunta (kuva 46C). Selässä lyhyiden akrostikaalisukasten joukossa selvästi erottuvia pitempiä sukasia. Keskisäären kärjen takapuolella kaksi lähes saman pituista lyhyttä tai pitkää sukasta (kuvat 43C ja 43D). Koiraalla sterniitin 5 takareunassa selvästi havaittava lyhytkarvainen alue (kuvat 47B ja 47C). Naaraan tergiitti 9 ja cerci yhteen sulautuneet (kuvat 50B). ... **5**
- 5a** Keskisäären kärjen takapuolella kaksi lähes saman pituista pitkää sukasta (kuva 43C). Koiraalla sterniitin 5 takareunan lyhytkarvaisen alueen karvat kaikki lyhyitä (kuva 47B). Naaraalla sterniitissä 7 ei muuta karvoitusta pitempiä sukasia (kuva 51B). ... *Leptocera finalis* (Collin)
- 5b** Keskisäären kärjen takapuolella kaksi lähes saman pituista lyhyttä sukasta (kuva 43D). Koiraalla sterniitin 5 takareunan lyhytkarvaisen alueen karvat pitempiä varsinkin alueen reunoilla (kuva 47C). Naaraalla sterniitissä 7 neljä karvoitusta pitempää sukasta (kuva 51C). ... *Leptocera fontinalis* (Fallén)
- 3a** Lateral margin of terga 3–5 and sterna 4–5 with long and strong setae in male (sternum 5: Fig. 44B). Long projection on male surstylus (Fig. 49B). Lobe on posterior margin of female sternum 7 (Fig. 51A). Radial vein R4+5 curves gently towards costal vein (as in Fig. 46B). Clearly distinguishable longer setae among short acrostichal setae on scutum. ... *Leptocera oldenbergi* (Duda)
- 3b** Lateral margin of terga 3–5 and sterna 4–5 without long strong setae in male. No projection on male surstylus. Posterior margin of female sternum 7 straight without lobe (Figs. 51B and 51C). Radial vein R4+5 curves strongly towards costal vein (Fig. 46C). If radial vein R4+5 curves gently towards costal vein (Fig. 46B), then all acrostichal setae short on scutum. ... **4**
- 4a** Radial vein R4+5 curves gently towards costal vein (Fig. 46B). All acrostichal setae short on scutum. Mid tibia with two very short posteroapical setae of almost the same length (Fig. 43B). Almost inconspicuous short-haired area on posterior margin of male sternum 5 (Fig. 47A). Female tergum 9 not fused with cerci (Fig. 50A). ... *Leptocera alpina* Roháček
- 4b** Radial vein R4+5 curves strongly towards costal vein (Fig. 46C). Clearly distinguishable longer setae among the short acrostichal setae on scutum. Mid tibia with two short or long posteroapical setae almost the same length (Figs. 43C and 43D). Clearly distinguishable short-haired area on posterior margin of male sternum 5 (Figs. 47B and 47C). Female tergum 9 fused with cerci (Figs. 50B). ... **5**
- 5a** Mid tibia with long posteroapical setae of almost the same length (Fig. 43C). All hairs short on short-haired area of posterior margin of male sternum 5 (Fig. 47B). No setae longer than other hairs on female sternum 7 (Fig. 51B). ... *Leptocera finalis* (Collin)
- 5b** Mid tibia with two short posteroapical setae almost the same length (Fig. 43D). With some longer hairs on especially edge of short-haired area of posterior margin of male sternum 5 (Fig. 47C). Four setae longer than other hairs on female sternum 7 (Fig. 51C). ... *Leptocera fontinalis* (Fallén)

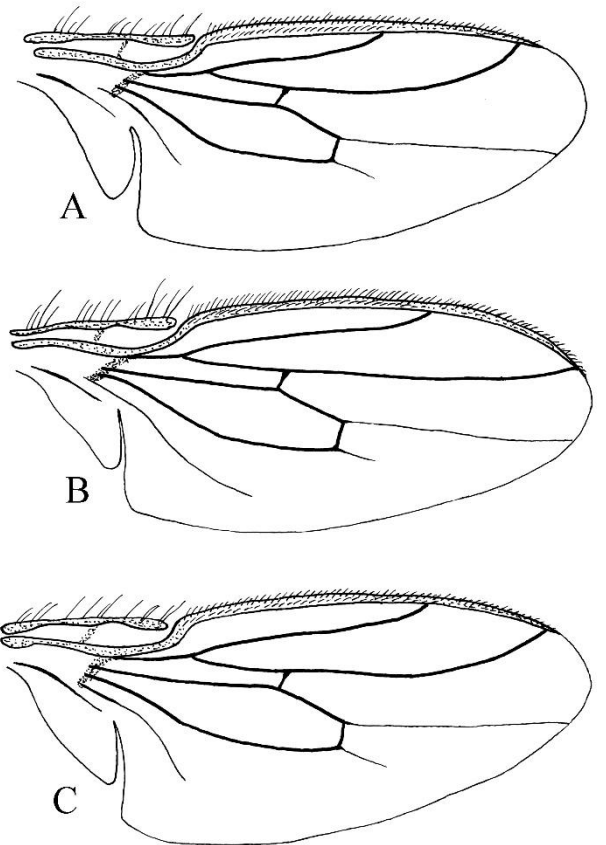
Kuva 43. Keskisäären kärki ja keskinilkkan 1. jaoke takapuolelta, A: *Leptocera nigra* Oliver, B: *Leptocera alpina* Roháček, C: *Leptocera finalis* (Collin) ja D: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

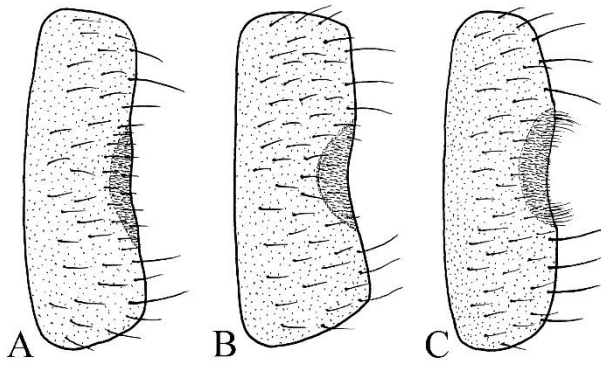
Kuva 44. Koiraan sterniitti 5, A: *Leptocera nigra* Oliver ja B: *Leptocera oldenbergi* (Duda).
Fig. 44. Male sternum 5 of A: *Leptocera nigra* Oliver and B: *Leptocera oldenbergi* (Duda).

Kuva 45. Naaraan tergiitit 7–9, A: *Leptocera nigra* Oliver ja B: *Leptocera caenosa* (Rondani).
Fig. 45. Female terga 7–9 of A: *Leptocera nigra* Oliver and B: *Leptocera caenosa* (Rondani).

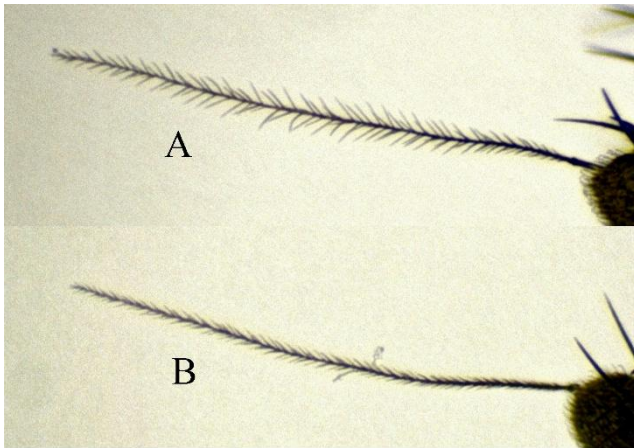

Kuva 46. Siipi, A: *Leptocera nigra* Oliver, B: *Leptocera alpina* Roháček ja C: *Leptocera fontinalis* (Fallén).
Fig. 46. Wing of A: *Leptocera nigra* Oliver, B: *Leptocera alpina* Roháček and C: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

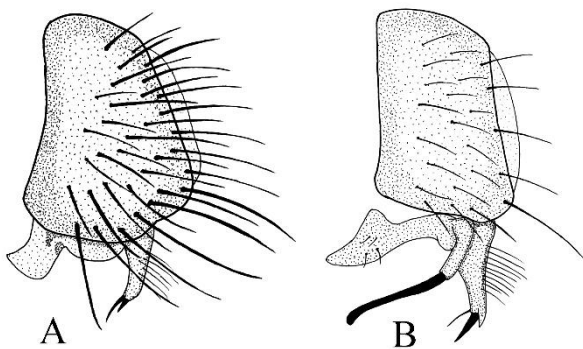
Kuva 47. Koiraan sterniitti 5, A: *Leptocera alpina* Roháček, B: *Leptocera finalis* (Collin) ja C: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

Fig. 47. Male sternum 5 of A: *Leptocera alpina* Roháček, B: *Leptocera finalis* (Collin) and C: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

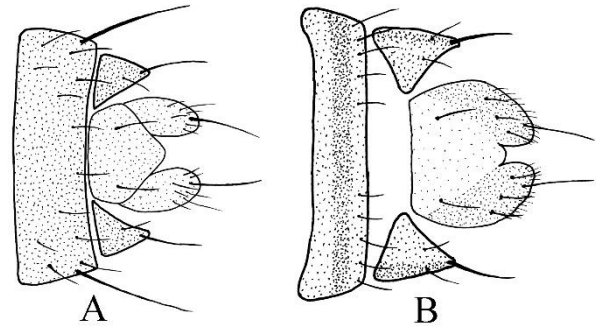
Kuva 48. Arista, A: *Leptocera caenosa* (Rondani) ja B: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

Fig. 48. Arista of A: *Leptocera caenosa* (Rondani) and B: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

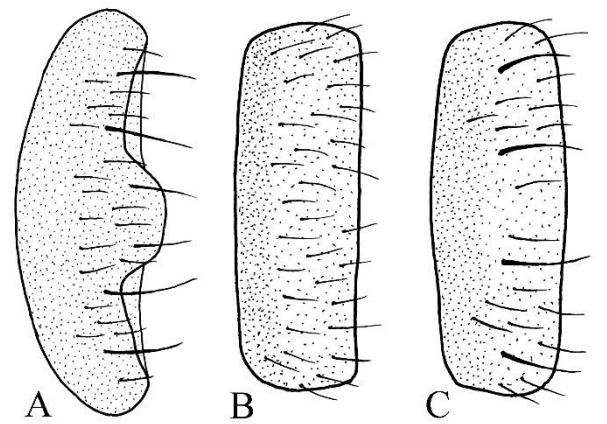
Kuva 49. Koiraan genitaalikapseli ja surstyli silvulta, A: *Leptocera caenosa* (Rondani) ja B: *Leptocera oldenbergi* (Duda).

Fig. 49. Male genitalia with surstylus of A: *Leptocera caenosa* (Rondani) and B: *Leptocera oldenbergi* (Duda) laterally.

Kuva 50. Naaraan tergiitit 7–9, A: *Leptocera alpina* Roháček ja B: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

Fig. 50. Female terga 7–9 of A: *Leptocera alpina* Roháček and B: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

Kuva 51. Naaraan sterniitti 7, A: *Leptocera oldenbergi* (Duda), B: *Leptocera finalis* (Collin) ja C: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

Fig. 51. Female sternum 7 of A: *Leptocera oldenbergi* (Duda), B: *Leptocera finalis* (Collin) and C: *Leptocera fontinalis* (Fallén).

***Leptocera alpina* Roháček, 1982**

Kuvat / Figs. 43B, 46B, 47A, 50A, 53A

Otsa on musta tai tumman ruskea, mattapintainen, mutta etureunassa on oranssia. Naama ja leuka ovat tumman ruskeat tai mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 3 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on musta. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8–9 riviä eikä niistä ole yksikään havaittavasti pitempi kuin muut akrostikaalisukaset. Dorsosentraalisukasia on yleensä 5(2+3) paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia sekä 2 paria lyhyempiä reunakarvoja. Kylki on

musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi pitempi kuin 3. osuus. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu loivasti kohti costaalisuonta. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunassa on lähes huomaamaton lyhytkarvainen alue. Naaraan tergiitti 9 ja cerci eivät ole yhteen sulautuneita. Naaraalla sterniitissä 7 on neljä muuta karvoitusta pitempää sukasta (kuten kuvassa 51C). Jalat ovat muuten mustan tai tumman ruskeat, mutta nilkat ovat yleensä vaaleamman ruskeat. Keskisäären muiden sukasten lisäksi kärjen takapuolella on kaksi lähes saman pituista erittäin lyhyttä sukasta. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1982a)

Lajin elintavoista ei tiedetä juurikaan mitään. Yksi aikuinen on kerätty vesimyyrän (*Arpicola terrestris*) käytävästä ja yksi mätäneviltä heiniltä (Roháček 1982a). Laji saattaa elää monenlaisilla mätänevillä materiaaleilla. Lajin ensimmäinen havaintopaikka Suomessa on metsittynyt suo (Winqvist 2025). Harvinainen laji, joka on löydetty Suomelle uutena vuonna 2024 (*St*: Nakkila) ja sen jälkeen on lähteiköltä yksi havainto vuodelta 2025 (*St*: Jämijärvi) (kuva 53A) (Suomen lajitietokeskus 2025).

***Leptocera caenosa* (Rondani, 1880)**

Kuvat / Figs. 45B, 48A, 49A, 53B

Otsa on tumman ruskea, mattapintainen, mutta etureunassa on laajalti oranssia. Naama ja leuka ovat punertavan ruskeat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 4 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on ruskea ja alaosa oranssi. Aristan karvat ovat pitkiä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8–10 riviä ja niistä on yleensä 2(2+0) paria, jotka erottuvat hieman pitempinä muista akrostikaalisukasista. Dorsosentraalisukasia on yleensä 5(2+3) paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia sekä 2 paria lyhyempiä reunakarvoja. Kylki on ruskea harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on kellertävä.

Siivet ovat kirkkaat, osittain kellertävät. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi pitempi kuin 3. osuus. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu selvästi kohti costaalisuonta. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla genitaalikapselissa on tiheässä pitkiä mustia sukasia. Naaraalla tergiitin 7 päällä on pitkiä sukasia. Naaraalla cerci ja erittäin pieni tergiitti 9 ovat yhteen sulautuneet ja tergiitin 9 päällä ei ole sukasia. Jalat ovat muuten tumman ruskeat, mutta nilkat ovat yleensä vaalean ruskeat. Keskisäären muiden sukasten lisäksi kärjen takapuolella on kaksi lähes saman pituista erittäin lyhyttä sukasta. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1982a)

Lajin aikaisemmat elinympäristöt ovat olleet pienten nisäkkäiden ja ampiaisten pesiä sekä luolia. Laji on sopeutunut ihmisten rakentamiin ympäristöihin kuten jätevesiin, vesilukkoihin ja kanaloihin. (Pitkin 1988, Roháček 1982a) Melko yleinen laji, joka esiintyy koko Suomessa ilmeisesti tunturipaljakkaa lukuun ottamatta (kuva 53B).

***Leptocera finalis* (Collin, 1956)**

Kuvat / Figs. 43C, 47B, 51B, 53C

Otsa on musta tai tumman ruskea, mattapintainen, mutta etureunassa on oranssia. Naama ja leuka ovat tumman ruskeat tai mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 3 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on musta. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8 riviä ja niistä on 3(2+1) paria pitkiä, jotka erottuvat selvästi muista akrostikaalisukasista. Dorsosentraalisukasia on 5(2+3) paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia sekä 2 paria lyhyempiä reunakarvoja. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat, osittain ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi pitempi kuin 3. osuus. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costaalisuonta. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunassa on lyhytkarvainen alue, jonka reunoilla ei ole pitempiä karvoja. Naaraan tergiitti

9 ja cerci ovat yhteen sulautuneet. Naaraalla sterniitissä 7 on vain lyhyttä karvoitusta. Jalat ovat muuten mustan tai tumman ruskeat, mutta nilkat ovat yleensä vaaleamman ruskeat. Keskisäären muiden sukasten lisäksi kärjen takapuolella on kaksi lähes saman pituista pitkää sukasta. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1982a)

Lajin elintavoista ei tiedetä juurikaan mitään. Aikuisia on kerätty matalan kostean ojan reunoilta (Pitkin 1988, Roháček 1982a). Laji saattaa elää monenlaisilla mätänevillä materiaaleilla. Havaintopaikat Suomesta viittaavat kosteisiin elinympäristöihin. Yleinen laji, joka esiintyy koko Suomessa ilmeisesti tunturipaljakkaa lukuun ottamatta (kuva 53C).

***Leptocera fontinalis* (Fallén, 1826)**

Kuvat / Figs. 6A, 43D, 46C, 47C, 48B, 50B, 51C, 53D

Otsa on musta tai tumman ruskea, mattapintainen, mutta etureunassa on oranssia. Naama ja leuka ovat tumman ruskeat tai mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 3 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on musta. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8 riviä ja niistä on 3(2+1) paria pitkiä, jotka erottuvat selvästi muista akrostikaalisukasista. Dorsosentraalisukasia on 5(2+3) paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia sekä 2 paria lyhyempiä reunakarvoja. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat kirkkaat, osittain ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi pitempi kuin 3. osuus. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costaalisuonta. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 takareunassa on lyhytkarvainen alue, jonka reunoilla on kuitenkin pitempiä karvoja. Naaraan tergiitti 9 ja cerci ovat yhteen sulautuneet. Naaraalla sterniitissä 7 on neljä muuta karvoitusta pitempää sukasta. Jalat ovat muuten mustan tai tumman ruskeat, mutta nilkat ovat yleensä vaaleamman ruskeat. Keskisäären muiden

sukasten lisäksi kärjen takapuolella on kaksi lähes saman pituista lyhyttä sukasta. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1982a)

Laji elää monenlaisilla mätänevillä materiaaleilla. Lajia on havaittu mätäneviltä heiniltä, kuolleelta hiireltä ja etanalta ja eläinten ulosteilta. (Pitkin 1988, Roháček 1982a) Erittäin yleinen laji, joka esiintyy Suomessa etelärannikolta pohjoiseen tunturipaljakalle (kuva 53D).

***Leptocera nigra* Oliver, 1813**

Kuvat / Figs. 43A, 44A, 45A, 46A, 53E

Otsa on musta tai tumman ruskea, mattapintainen, mutta etureunassa on oranssia. Naama ja leuka ovat tumman ruskeat tai mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 3 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on musta. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8 riviä eikä niistä ole yksikään havaittavasti pitempi kuin muut akrostikaalisukaset. Dorsosentraalisukasia on yleensä 5(2+3) paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia sekä 2 paria lyhyempiä reunakarvoja. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on ruskehtava. Siivet ovat kirkkaat, osittain ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi pitempi kuin 3. osuus. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu voimakkaasti kohti costaalisuonta. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla on sterniitissä 5 kaksi uloketta. Naaraan tergiitti 9 on pitkä ja sulautunut yhteen cercin kanssa. Naaraalla sterniitissä 7 on leveä uloke ja neljä muuta karvoitusta pitempää sukasta. Jalat ovat muuten mustan tai tumman ruskeat, mutta nilkat ovat yleensä vaaleamman ruskeat. Keskisäären muiden sukasten lisäksi kärjen takapuolella on yksi pitkä ja yksi erittäin lyhyt sukanen. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1982a)

Laji elää mudassa tai kosteassa maaperässä, jossa on runsaasti lahoavaa orgaanista materiaalia (Roháček 1982a). Lajia on Suomessa havaittu pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta (kuva 53E).

***Leptocera oldenbergi* (Duda, 1918)**

Kuvat / Figs. 44B, 49B, 51A

Otsa on musta tai tumman ruskea, mattapintainen, mutta etureunassa on oranssia. Naama ja leuka ovat tumman ruskeat tai mustat, harmaalla pölyttyneet. Sisäotsasukasia on 3–4 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta sekä otsakolmio ovat selvästi harmaalla pölyttyneet. Tuntosarvi on musta. Aristan karvat ovat lyhyitä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja kevyesti harmaalla pölyttyneet. Akrostikaalisukasia on 8–10 riviä ja niistä on yleensä 3(2+1) paria, jotka erottuvat hieman pitempinä muista akrostikaalisukasista. Dorsosentraalisukasia on yleensä 5(2+3) paria. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia sekä 2 paria lyhyempiä reunakarvoja. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristin on kellertävä. Siivet ovat ruskehtavat. Costaalisuonen 2. osuus on selvästi pitempi kuin 3. osuus. Radiaalisuoni R4+5 kaartuu loivasti kohti costaalisuonta. Takaruumis on musta ja harmaalla pölyttynyt. Koiraalla tergiittien 3–5 ja sterniittien 4–5 sivureunoilla on pitkiä voimakkaita sukasia. Koiraan surstylissä on pitkä uloke. Naaraalla sterniitin 7 takareunassa on uloke. Jalat ovat muuten mustan tai tumman ruskeat, mutta nilkat ovat yleensä vaaleamman ruskeat. Keskisäären muiden sukasten lisäksi kärjen takapuolella on kaksi lähes saman pituista lyhyttä sukasta. Keskinilkan 1. jaokkeen alla on yksi pitkä sukanen. (Roháček 1982a)

Laji elää kosteissa ympäristöissä, joista sitä on havaittu eläinten, kuten lehmien, ulosteilta, myyrien ja jänisten pesistä sekä kuolleilta heiniltä (Roháček 1982a, Pitkin 1988). Lajia ei ole tavattu Suomesta, mutta lähialueilta siitä on havainto Ruotsista (Marshall et al. 2011).

3.11. *Limosina* Maquart, 1835

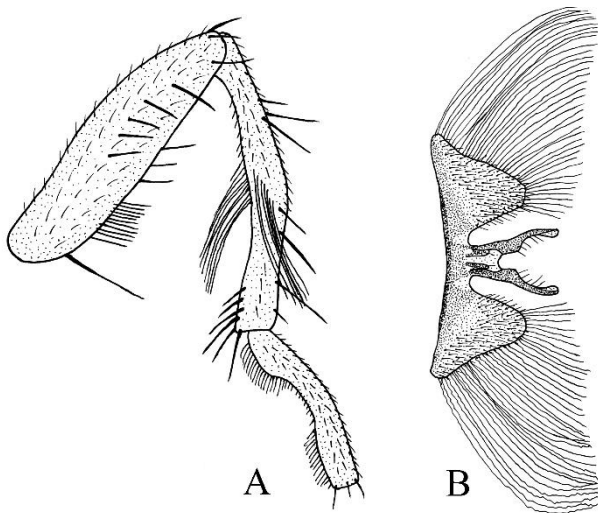
Sukuun *Limosina* on kuvattu vain yksi laji. Tämä palearktinen laji esiintyy myös Suomessa. (Roháček et al. 2001, Marshall et al. 2011)

***Limosina silvatica* (Meigen, 1830)**

Kuvat / Figs. 21A, 52A, 52B, 53F

Otsa on musta, kiiltävä, mutta etureunassa on oranssia. Naama ja leuka ovat punertavan ruskeat. Sisäotsasukasia on 4–6 paria. Otsa sisäotsa- ja orbitaalisukasten alta on kevyesti harmaalla pölyttynyt. Tuntosarvi on musta. Aristan karvat ovat pitkäkököjä. Selkä ja scutellum ovat mustat ja kevyesti harmaalla pölyttyneet. Scutellum on päältä karvaton ja siinä on 2 paria pitkiä reunasukasia. Akrostikaalisukasia on 10–12 riviä ja ne ovat kaikki lyhyitä. Dorsosentraalisukasia on 2 paria. Kylki on musta ja harmaalla pölyttynyt. Anepisternum on paljas. Kyljessä on 2 katapisternaalisukasta. Väristimen varsi on kellertävä ja nuppi musta. Siivet ovat kellertävät. Costaalisuonen 2. osuus ja 3. osuus ovat lähes yhtä pitkät. Costaalisuoni ulottuu Radiaalisuoneen R4+5 asti. Radiaalisuoni R4+5 on lähes suora. Diskaalisaran kärjestä lähtee mediaalisuoni M1+2, mutta ei mediaalisuonta M3+4. Takaruumis on musta ja kevyesti harmaalla pölyttynyt. Koiraalla sterniitin 5 sivureunoilla on pitkiä karvoja ja takareunassa 2 pitkää uloketta (kuva 52B). Naaraalla tergiitti 8 on jakautunut leveästi kahteen osaan, jotka ovat pääosin takaruumiin sivuilla. Jalat ovat mustat tai tumman ruskeat. Koiraalla on keskisäären alla vahvoja sukasia ja keskisääressä pitkiä antero- ja posteroventraalikarvoja sekä keskinilkassa kaareva 1. jaoke (kuva 52A). Takasäären päällä 2–3 selvää sukasta ja 1 anteroventraalisukanen. (Roháček 1982b, Roháček 1983a)

Laji elää monenlaisilla mätänevillä materiaaleilla. Sitä tavataan pääasiassa metsissä mätäneviltä kasveilta ja komposteista, mutta esiintyy myös pienten nisäkkäiden pesissä, raadoilla ja eläinten ulosteilla. (Roháček 1983a, Pitkin 1988). Lajia on havaittu pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta koko Suomessa (kuva 53F), mutta siitä ei ole tehty lainkaan uusia havaintoja.

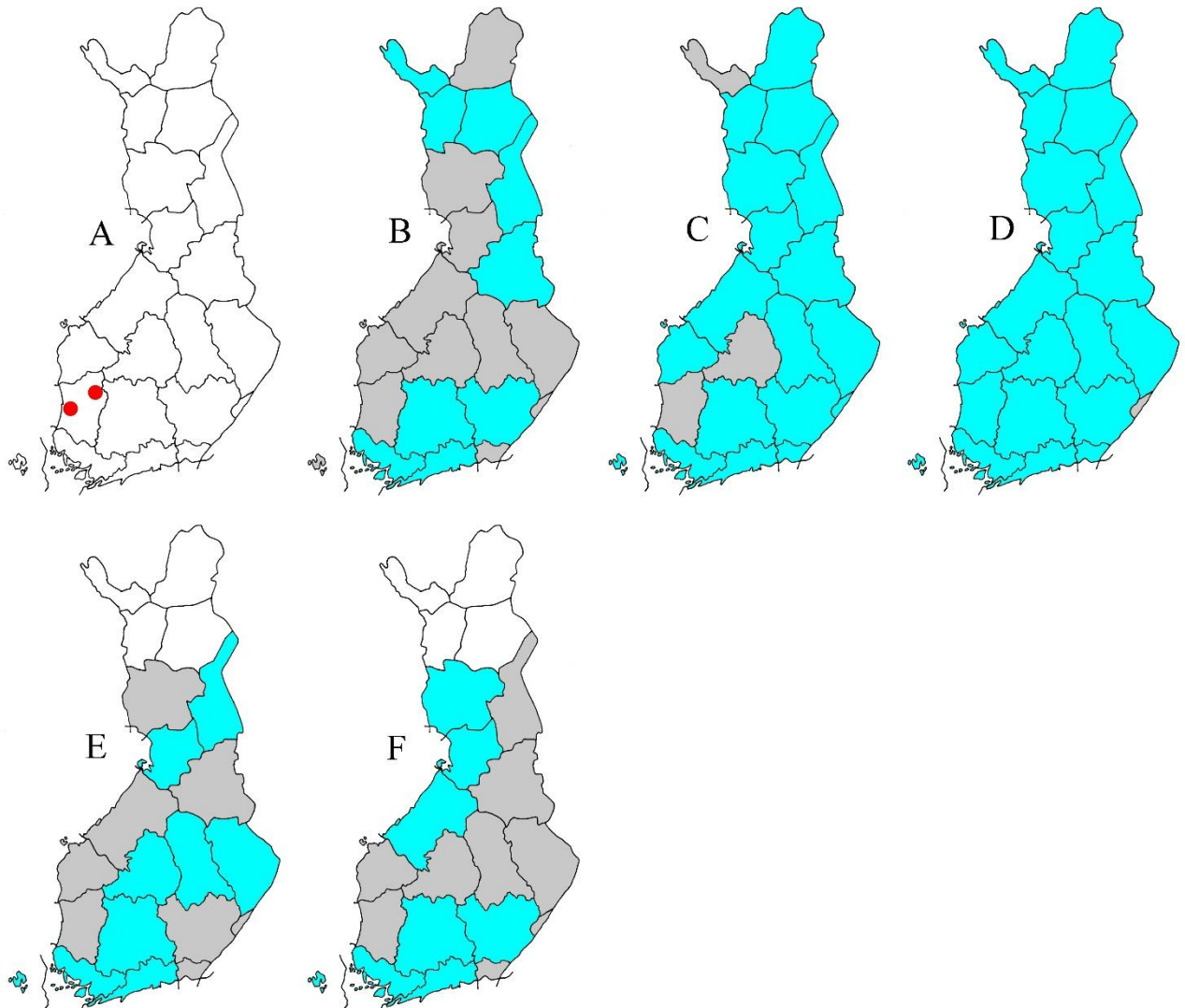

Kuva 52. *Limosina silvatica* (Meigen), A: koiraan keskireisi, keskisääri ja keskinilkan 1. jaoke etupuolelta ja B: koiraan sterniitti 5.

Fig. 52. *Limosina silvatica* (Meigen), A: male femur, tibia and 1st tarsomere of mid leg and B: male sternum 5.

4. Kiitokset

Kirjoittaja kiittää Veli-Matti Mukkalaa, Pekka Turusta ja Kaj Winqvistiä käsikirjoituksen kieliasuun liittyvistä kommentteista ja erityisesti käsikirjoituksen sisältöä parantaneista huomioista.

Kuva 53. Lajien levinneisyyskartat. A: *Leptocera alpina* Roháček, B: *Leptocera caenosa* (Rondani), C: *Leptocera finalis* (Collin), D: *Leptocera fontinalis* (Fallén), E: *Leptocera nigra* Oliver ja F: *Limosina silvatica* (Meigen).

Fig. 53. Distribution maps of A: *Leptocera alpina* Roháček, B: *Leptocera caenosa* (Rondani), C: *Leptocera finalis* (Collin), D: *Leptocera fontinalis* (Fallén), E: *Leptocera nigra* Oliver and F: *Limosina silvatica* (Meigen).

5. Kirjallisuus

- Bergeron, M. D., Marshall, S. A. & Swann, J. E. 2015: A review of the New World *Coproica* (Diptera: Sphaeroceridae) with a description of 8 new species. – *Zootaxa* **3953**(1): 1–157.
- Haarto, A. 2025a: Suomen rapakärpäset (Diptera, Sphaeroceridae): Sphaerocerinae. – w-album (31) 2025, 3–23. https://blogit.utu.fi/teks/wp-content/uploads/sites/74/2025/03/w_album_pdf_31.pdf
- Haarto, A. 2025b: Suomen rapakärpäset (Diptera, Sphaeroceridae): Copromyzinae. – w-album (32) 2025, 3–24. https://blogit.utu.fi/teks/wp-content/uploads/sites/74/2025/04/w_album_pdf_32.pdf
- Hayashi, T. 2007: A new record of *Coproica rohaceki* Carles-Tolrá (Diptera, Sphaeroceridae) from Taiwan. – *Medical Entomology and Zoology* **58**(2): 105–106.
- Marshall, S. A., Roháček, J., Dong, H. & Buck, M. 2011: The state of Sphaeroceridae (Diptera: Acalyptratae): world catalog update covering the years 2000–2010, with new generic synonymy, new combinations, and new distributions. – *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* **51**(1): 217–298. https://www.aemnpu.eu/data/article-1323/1304-51_1_217.pdf
- Papp, L. J. 1971: The Systematic Position of *Trachyopella kerteszi* Duda and Some Remarks on the Hungarian Species of *Trachyopella* Duda and *Elachisoma* Rond. (Diptera: Sphaeroceridae). – *Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici* **63**: 301–306. http://publication.nhmus.hu/pdf/annHNHM/Annals_HNHM_1971_Vol_63_301.pdf
- Papp, L. 2008: A review of the old world *Coproica* Rondani, 1861 (Diptera, Sphaeroceridae), With descriptions of twelve new species. – *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae* **54** (Suppl. 2): 1–45. http://actazool.nhmus.hu/54/Suppl2/azh54_S2_Coproica.pdf
- Pitkin, B. R. 1988: Lesser dung flies, Diptera: Sphaeroceridae. – *Handbooks for the Identification of British Insects*, Vol 10, Part 5e. Royal Entomological Society of London, London, 175 pp.
- Roháček, J. 1982a: Revision of the subgenus *Leptocera* (s.str.) of Europe. – *Entomologische Abhandlungen Staatliches Museum für Tierkunde in Dresden* **46**(1): 1–44.
- Roháček, J. 1982b: A monograph and re-classification of the previous genus *Limosina* Macquart (Diptera, Sphaeroceridae) of Europe. Part I. – *Beiträge zur Entomologie*, Berlin **32**: 195–282. https://www.zobodat.at/pdf/Beitraege-zur-Entomologie_32_0195-0282.pdf
- Roháček, J. 1983a: A monograph and re-classification of the previous genus *Limosina* Macquart (Diptera, Sphaeroceridae) of Europe. Part II. – *Beiträge zur Entomologie*, Berlin **33**: 3–195. <https://www.contributions-to-entomology.org/article/view/1184/1183>
- Roháček, J. 1983b: A monograph and re-classification of the previous genus *Limosina* Macquart (Diptera, Sphaeroceridae) of Europe. Part III. – *Beiträge zur Entomologie*, Berlin **33**: 203–255. https://www.zobodat.at/pdf/Beitraege-zur-Entomologie_33_0203-0255.pdf
- Roháček, J. 1985: A monograph and re-classification of the previous genus *Limosina* Macquart (Diptera, Sphaeroceridae) of Europe. Part IV. – *Beiträge zur Entomologie*, Berlin **35**: 101–179. https://www.zobodat.at/pdf/Beitraege-zur-Entomologie_35_0101-0179.pdf
- Roháček, J., Marshall, S. A., Norrbom A. L., Buck, M., Quiros, D. I. & Smith, I. 2001: World catalog of Sphaeroceridae (Diptera). – *Slezské Zemské Muzeum, Opava*. 414 pp. https://www.researchgate.net/profile/Jindrich-Rohacek/publication/39874720_World_catalog_of_Sphaeroceridae_Diptera/links/608f8ce5299bf1ad8d72a0ac/World-catalog-of-Sphaeroceridae-Diptera.pdf
- Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. <http://tun.fi/HBF.109590?locale=fi> (haettu 26.8.2025)
- Winqvist, K. 2025: 49 new species to the Finnish Diptera (Brachycera) fauna recorded during 2023–2025. – w-album (33) 2025, 3–15. https://blogit.utu.fi/teks/wp-content/uploads/sites/74/2025/04/w_album_pdf_33.pdf